

Saulėta, vėsu.
Saulė teka 6:51, leidžiasi 6:28

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian Daily in America
NAUJIENOS
The Lithuanian Daily News
Published by The Lithuanian News Publishing Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608
Haymarket 1-6100
Over One Million Lithuanian in The United States

VOL. LVIII

Price 15c

Chicago, Ill. — Antradienis, Spalio-October 5 d., 1971 m.

Kaina 15c

234

THIEU GAVO DIDELI ŽMONIŲ PRITARIMĄ

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

TARPPARLAMENTINĖJE SĄJUNGOJE JAU NEBĖRA JUSTO PALECKIO

Tarpparlamentarinės Sąjungos konferencija įvyko š. m. rugsėjo mėn. 2-10 d. Paryžiuje. Dalyvavo 700 parlamentarų iš 63 pasaulio kraštų, Prancūzijos vyriausybės nariai, spaudos atstovai ir kt. Konferencijos atidaryme Prancūzijos Respublikos Prezidentas G. Pompidou ypatingai išskėlė laisvės klausimą. Jis kalbėjo: "Jūsų pasaulimas — apsaugoti laisvę... Man atrodo, kad parlamentų vaidmuo — visur ginti laisvę, nes ji yra žmogaus savivarbos pagrindas".

Konferencija vyko parlamentų rūmuose. Jos pirmininku buvo išrinktas Prancūzijos parlamento pirmininkas A. Peretti. Apžvelgta bendra politinė padėtis ir apsvaistyta visa eilė klausimų. Jų reikšmingiausias, tai Suomijos delegato J. Virolainen apžvelgtas "tautų suartėjimas, ypatingai Europoje, kaip taikos garantija". Kiti klausimai lietušiginklavima, televizijos ir kitų masinių priemonių reikšmę tautų suartėjimui, reikalą sudaryti maisto tiekimo atsargas skubiai paremti nukentėjusiems bet kurioje pasaulio daly ir kt.

Australijos delegacijos pirm. Mc Leay, kalbėdamas apie pastovią taiką išskėlė tai, jog visiem aišku, kad Sovietų Sąjunga pasiryžusi siekti įsivyravimo pasaulyje. Sovietų įtaka pasaulyje dabar kelia rūpesčio Kinijai, Azijos bei Pacifiko kraštams. JAV sen. H. Scott pažymėjo, kad Europos kraštų suartėjimas svarbus ir JAV-bėms. Jos pritaria politikai, kuri paremta tautų nepriklausomybe, teisių lygybe bei nesiskiriamis jų vidaus reikalais. Vak. vokiečių G. Kliesing taip pat nurodė į tautų lygybę ir reikalą atsakyti nuo bet kurio krašto noro vyrauti kitų tarpe.

Eltos biuletenio prancūzų k. Paryžiuje redaktorė Birutė Venskuvienė konferencijos metu kalbėjosi su JAV, Australijos, Prancūzijos, Vokietijos, Šveicarijos, Afrikos ir Airijos parlamentarais. Ji turėjo ilgą pasikalbėjimą su JAV delegacijos pirmininku Tarpparlamentarinėje konferencijoje, Atst. Rūmų nariu E. J. Derwinskiu. Palestini okupuotos Lietuvos ir Baltijos kraštų klausimai bei konferencijos eiga. Derwinski "Eltos" redaktoriui pareiškė: "Pasaulyje nebus taikos, kol Rytų bei Vidurio Europoje bus pavergtos tautos ir kol nebus išspręstas jų likimas". B. Venskuvienė konferencijos dalyviams pateikė informacinę medžiagą, prancūzų ir anglų kalbomis, apie pavergtos Lietuvos padėtį.

Beje, Sovietų Sąjungos parlamentarų delegaciją Paryžiuje šį kartą nedalyvavo nei vienas lietuvis, net ir J. Paleckis... Tarpparlamentarinės Sąjungos pirmininku kitiems dvejais metais perrinktas A. Chandenagor (Prancūzija). Kita Sąjungos konferencija įvyks 1972 m. rugsėjo 21-29 d. Romoje. (E)

NEW YORKAS. — Trečiadienį Amerikoje išeina nauja knyga "Let My People Go". Knygoje sudėti Leningrade ir Rygoje buvusių žydų teismų visai pareiškimai ir eigos. Visą medžiagą buvo slapta išvežta iš Sovietų Sąjungos į vakarus.

TOKIO. — Komunistinė Kinija turi didelius žibalo laukus Mandžiurijoje, rašo japonų korespondentas, kuriam buvo leista aplankyti tą rajoną. Taching žibalo laukuose pagaminama pusė Kinijai reikalingo žibalo.

IŠ VISO PASAULIO

ČIKAGA. — "Chicago Tribune" skelbia, kad demokratų partija kandidatų į JAV senatoiaus vietą greičiausiai paskirs kongresmaną Roman Pucinski, kuriam rinkimuose tektų kovoti prieš dabartinį sen. Charles Percy. Kitu kandidatų minimas gubernatoriaus pavaduotojas Paul Simon. Atstovas Abner Mikva irgi noris tapti senatorium.

PONTIAC, Ill. — Čia Valstijai kalėjime kilo kalinių muštynės ir riaušės, kurias nurašė, tieko suaukti apylinkės miestelių policija. Du kaliniai buvo peršauti, penki kitaip sužeisti, nukentėjo ir šeši prižiūrėtojai.

SAN DIEGO. — Karo laivas lektuvnešis "Constellation" išvyko tarnybon į Vietnamo vandenį. Šeši jūreiviai buvo pagabė iš laivo ir, protestuodami prieš Vietnamo karą, buvo pasislėpę vienoje katalikų bažnyčioje. Jie buvo iš čia išvežti ir nukraidinti į plaukiantį laivą. Vietinis katalikų vyskupas išpėjo parapijos kleboną, kad jis neturi teisės duoti savo bažnyčioje prieglaudos dezertyrams.

KEY BISCAYNE. — Surasti naujus kandidatus į dvi Aukščiausio Teismo vietas prezidentui nėra lengva. Buvo numatytas kongreso narys, teisininkas Richard Poff. Civilinių teisių advokatai tuoj ėmė jo kandidatūrą kritikuoti, nes jis esąs nusistatęs prieš juodąją rasę. Tą parodas jo balsavimas kongrese. Dabar atstovas Poff (resp. iš Virginijos) paskelbė, kad jis savo kandidatūrą į teismą atsisima.

CARACAS. — Dominikonų diplomata Venecuoloje, kuri buvo "pagrobta" ir už kurios paleidimą buvo reikalaujama milijono dolerių, policijos buvo surasta pasislėpusi. Ji pati norėjo praturtėti suvaiddama pagrobimą. Venecuolos valdžia jai negali kelti bylos, kaip diplomatinio korpuso narei, tačiau ji bus paprašyta išsinešinti.

Sovietų laivas pasiemė šnipus

TILBURY. — Sovietų keleivinis laivas "Baltika" buvo sustojęs Tilbury uoste, Britanijoje, ir paėmė čia 80 keleivių-rusų diplomatų, kuriuos britai ištremia už šnipinėjimą. Iš 105 nepageidaujamų sovietų pareigūnų, 15 buvo išvežti į Rusiją dar prieš britams paskelbiant savo nutarimą juos ištremti. Likusieji, dar neįvykę rusai, turės išsikraustyti iki šios savaitės pabaigos.

"Baltika" laivan buvo sukrauti ir diplomatai daiktai. Uosto krovėjai pasakojo, kad rusai išsivežė daug alkoholinių gėrimų ir įvairių užsienio žurnalų, vaizdinių bei "koly". Nemažos dėžės prikautos su britų ir amerikiečių cigaretėmis. Daiktų bu-

Raudonosios Kinijos vadas, komunistų partijos pirmininkas Mao Tse Tungas. Šiuo metu pasaulyje sklinda gandai, kad jis yra miręs ar sunkiai susirgęs. Kinų valdžia bijanti apie jo mirtį paskelbti, nes gali prasidėti atkaklios varžytinės dėl jo vietos Kinijoje.

IVYKIAI KINIOJE GALI PAKEISTI PREZIDENTO KELIONĖS PLANUS

TOURS. — Prancūzijos ambasadorius Kinijoje Etienne Marchais, kuris lydi Kinijos delegaciją, važinėjančią po Prancūziją, pareiškė spaudai: "Kinijoje šis tas įvyko. Daugiau, aš nieko šiuo metu negaliu pasakyti". Gandai apie įvykius Kinijoje nesibaigia, tačiau niekas nieko tikro nepaskelbia. Premjeras Chou En Lai prieš dvi dienas pasirodė Pekine su Kambodijos princu Sihanouku. Fotografijos iš šio susitikimo buvo paskelbtos visame pasaulyje. Iš jų galima spręsti, kad premjeras nebuvo paliestas įvykių Kinijoje, bet vis dar savo pozicijoje.

Valstybės sekretorius Rogers gaudus apie Kinijoje vykstančius valdžios pasikeitimus sustvartino savo pastabą, kad pasikeitimai Pekine galėtų padaryti neįmanoma numatytą prezidento Nixono kelionę į Kiniją.

Pasaulis jau ne kartą buvo nustebintas įvykiais Kinijoje, kur varžytynės dėl valdžios vyksta kaip ir visur kitur. Pirmas didesnis siurprizas pasauliui buvo seno komunisto ir seno Mao Tse Tungo draugo Liu Shao išmetimas iš prezidento vietos ir iš partijos.

Politiniai komentatoriai spėlioja, kad dabartinė kinų valdžios krizė ir vidinė kova buvo sukelta Kinijos fanatikų, kurie pasipriešino nuosaikesniems valdžios elementams, planavusiems santykių pagerinimą su Amerika. Radikaliųjų kinų tarpe svarbų vaidmenį vaidinanti Mao Tse Tungo žmona, o nuosaikiųjų vadė esąs premjeras Chou En Lai.

Radikalų grupė atrodė revoliucinių principų išdavimas kviesiant į Kiniją Amerikos prezidentą. Kinija savo laiku labai karštai kritikavo sovietų N. Chruščiovą, kada jis 1959 metais lankėsi Amerikoje ir buvo prezidento Eisenhowerio svečias. Galimas daiktas, kad tie patys kairieji Kinijos valdžios asmenys dabar kritikuoja savo vadus už Nixono pakvietimą Kinijon. Manoma, kad greitai pasisuks, kas iš tiesų Pekine įvyko.

vo tiek daug, kad laivas turėjo trim valandom prateisti savo numatytą išplaukimą, nes nešė prikautos su britų ir amerikiečių cigaretėmis. Daiktų bu-

Marketparkiečių demonstracija

Praeitą sekmadienį, nepaisant nepastovaus oro ir retkarčiais lietaus, apie pora tūkstančių Marquette Parko gyventojų susirinko Kalifornijos avenue ir Marquette Road sankryžoje pareikšti protestą prieš pigių namų statybą baltųjų bendruomenėse. Demonstraciją suorganizavo naujoji NO-CHA organizacija, kuri vadinasi Neighbors Opposing Chicago Housing Authority.

Protestuotojai pareiškė savo nepasitenkinimą federaliniu teisėju Austin pakardami jo iškamšą, kuri buvo pakabinta ant basilio, pritvirtinto prie vieno automobilio. Teisėjas Richard B. Austin praeitą savaitę sustabdė Chicago miesto valdybą nepažadės baltųjų apylinkėse pastatyti dar 412 pigių butų vienetų.

Pagrindinis kalbėtojas buvo Lojolos universiteto profesorius Dr. Edward Levin. Jis pasakė, kad bandymas nusistovėjusioje bendruomenėje prievarta apgyvendinti socialiniai ir rasiniai skirtingas grupes veda prie bendruomenės suirimo. "Bendruomenės sudaro žmonės, pasakė kalbėtojas, jų draugai, jų bažnyčios, klubai, jų grupės ir fraternalinės organizacijos. Kai jų tarpas yra imaišomi radikalai kitokios kilmės ir užnugario žmonės, tada bendruomenė nebeteikia: savo identitškumo ir pradeda subyrėti.

Darbo partijos konferencija

BRIGHTON. — Britanijos darbo partija suvažiavo į savo metinį konferenciją. Viena sunkiausių problemų, skaldančių darbiečių vieningumą yra Britanijos įstojimo į Europos Bendrąją Rinką klausimas. Partijos vadas Wilsonas, kuris vienu metu pritarė Britanijos įstojimui į rinką, dabar vadovauja opozicijai prieš įstojimą. Jo pavaduotojas partijos vadovybėje Roy Jenkins visa širdimi kovoja už įstojimą į rinką.

Darbo partijos spaudoje Jenkins yra puolamas už vienybės ardymą ir nepaklusnumą partijos vadui Wilsonui. Parlamentas susirenka šį mėnesį svarstyti įstojimo į rinką klausimą. Čia darbiečių nevieningumas gali duoti valdančiai partijai užtikrintą daugumą balsuojant už įstojimą į rinką.

Kai kurie darbo partijos žmonės tvirtina, kad ginčai dėl rinkos yra be prasmės ir tik skaldo darbo partiją. Britanija įstos į rinką nežiūrint ar darbo partija tam įstojimui pritaras ar ne. Konservatoriai turi parlamente pakankamai didelę daugumą, kad galėtų nuspręsti reikala be opozicijos pritarimo.

NEW YORKAS. — Miesto meras Lindsay pareiškė televizijos programoje, kad jis nebus kandidatu į prezidentus.

SPRINGFIELDAS. — Šiais metais iš Illinois valstijos į karninę prievolę bus pašaukta tik 740 jaunų vyrų.

— "Iskustvo" leidykla Maskvoje išleido knygą "Čiurlionis" su E. Mieželaičio ir A. Savicko straipsniais. (E)

P. VIETNAMO PREZIDENTAS THIEU PATENKINTAS RINKIMŲ DAVINIAIS

SAIGNAS. — Vietnamo prezidento rinkimuose, nežiūrint komunistų ir prezidento Thieu priešų agitacijos ir trukdymų, balsavo 6,311,853 asmenys, 87.8% visų turėjusių balsavimo teisę. Iš jų 94.3% pareiškė pasitikėjimą prezidentui Thieu. Balsavimo lapelius sunaikino ar išmetė į šiukšlių dėžes 5.7%. Balsavimo įstaiga paskelbė, kad Da Nange komunistai pagrobė balsavimo dėžes iš septynių rinkimų būstinių. Smurto veiksmuose rinkimų dieną žuvo 21 asmuo ir apie 100 buvo sužeisti. Mažiausią balsų nuosimtį Thieu gavo Hue mieste. — 64.3%. Vienoje Mekongo provincijoje Thieu gavo net 99.8% balsų.

Japonai baigė vizitą Kinijoje

HONG KONGAS. — Japonijos prekybininkų ir politikų delegacija, susidedanti iš 19 asmenų, jų tarpe šešių valdančios liberalų demokratų partijos veikėjų, baigė savo vizitą komunistinėje Kinijoje. Delegacijai vadovavo Aishiro Fujiyama, buvęs užsienio reikalų ministras. Bendrame japonų ir kinų valdžios komunikate sakoma, kad reikėtų užmegzti skubiai santykius tarp Tokio ir Pekino. Nurodomos ir Kinijos saugos santykių sunormalėjimui.

Japonija turėtų nutraukti ryšius su Tautine Kinija — "Chiang Kai Sheko klika", atšaukdamas su ja pasirašytą taikos sutartį. Japonija turėtų po to pradėti taikos derybas su Pekino vyriausybe. Šiame pareiškime neminima kompensacija Kinijai už karą nuostolius, kuriuos anksčiau kinai vertindavo bilijonais dolerių. Neminima ir Japonijos saugumo sutartis su Amerika, kurios atšaukimo anksčiau Kinija reikalavo.

Bendrame pareiškime reikalaujama, kad Amerika ir Sovietų Sąjunga atitrauktų savo kariuomenes iš svetimų valstybių ir panaikintų savo turimas kitose šalyse karines bazes. Japonijai pareiškime numatoma neutralumo pozicija. Apgailėstaujama, kad Japonija kartu su Amerika įteikė Jungtinėms Tautoms "dviejų Kinijų" rezoliuciją. Pabrėžiama, kad tėra viena Kinija, o Formosa esanti tos Kinijos, valdomos iš Pekino, vidinė problema.

Siūlo pakeisti sovietų įstatymą

MASKVA. — Žinomas sovietų mokslininkas Andrejus Zacharovas yra pagarsėjęs tarp užsienio korespondentų, kaip kovotojas už žmogaus teises Sovietų Sąjungoje. Praėjusią savaitę jis korespondentams pristatė kopiją savo laiško Aukščiausiam Sovietui, kurį jis ragina keisti valstybės pažiūrą ir emigraciją Zacharovas siūlo išleisti visus sovietų piliečius, kurie nori išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos, nes tokia teisė esanti pagrindinė laisvės sąlyga.

Zacharovas, kuris laikomas sovietų vandenilinės bombos išradėju, rekomenduoja Aukščiausiam Sovietui pakeisti įstatymus, kurie laiko bandančius išvažiuoti žmones tėvynės išdavikais.

Kartu jis reikalauja, kad pagal senus įstatymus nubausti žmonės būtų tuoj paleisti iš kalėjimų ir stovyklų ar bepročių ligoninių, kur jie pateko už bandymus palikti Sovietų Sąjungą.

Žinoma, Thieu priešai dabar skelbia, kad rinkimai buvo nesąžiningai praversti ir žmonės buvo verčiami balsuoti už vieną, vietinį kandidatą. Užsienio stebėtojai praneša, kad kiekvienoje rinkimų būstinėje Saigone buvo prie ripkimų stalo pastatyta šiukšlių dėžė, kurion balsuotojas galėjo įmesti savo balsą, jei jis norėjo parodyti nepasitikėjimą Thieu. Kai kur moteriškes, pamąčius pilnas statines balsavimo lapelių, nežinodamos įmetė į jas ir savo balsus, nors jos atėjo balsuoti už Thieu.

Dabar liberalai visame pasaulyje kritikuoja Thieu ir jo valdžios suorganizuotus rinkimus. Kritikos apie rinkimų nedemokratiškumą netrūko ir anksčiau. Rugsėjo 13 dieną "Chicago Tribune" bendradarbis Walter Trohan rašo savo straipsnyje "Adlai Infatuated with Own Words" apie senatoriaus iš Illinois Adlai Stevenson kritiką Vietnamo rinkimų progą. Senatorius sakė, jog Amerika pagadino Vietnamą ir jo demokratijos procesą. Trohan pridėjo, kad daug baldnadijų ir pseudoliberalų dejuoja dėl balsavimo Pietų Vietnamo. Spaudoje ir radio stotyse daug laiko ir vietos buvo sunaudota remiant Vietnamo opoziciją, reikalaujant, kad Vietnam būtų antras kandidatas šalia Thieu.

Tokia kritika būtų geriau suprantama, jei tie patys žmonės reikalautų, kad būtų opozicijos kandidatai ir Rusijoje ar komunistinėje Kinijoje. Jeigu laisvi ir tikrai demokratiški rinkimai pasauliui taip svarbūs, kada jie vyksta P. Vietname, tai dar svarbiau tokius rinkimus būtų turėti Rusijoje ar Kinijoje. Ar negeriau būtų reikalauti laisvų rinkimų Vengrijoje ir Čekoslovakijoje vieton liejus krokodilo ašaras dėl raudonųjų kareivių, lėktuvų ir tankų pasiuntimo nepopuliarių komunistinių režimų parėmimui.

Lietuvos, Latvijos ir Estijos gyventojai neturėjo rinkimų jau virš 30 metų, rašo Walter Trohan. Jei demokratinis procesas yra geras dalykas Vietnamui, tai dar svarbesnis jis yra žmonėms už Geležinės Uždangos, baigia autorius savo straipsnį.

BITĖS IR JŲ DARBAI

(Tęsinys)

Sėlių liaukos

Šitos liaukos išsėina į užpakalinę lūpą prie liežuvelio šaknies. Motinos šita liauka yra didžiausia, darbininkės bitės mažesnė, o trano visiškai mažytė. Čia gaminamomis sultimis bitė tampa burnos organas, ypač čiulpuvė. Taip pat liaukų sultimis tampa (lakuoja, blizgina) korių akies prieš kiaušinėlių dėjumą.

Krūtinėje esanti liauka išsėina užpakalinėje lūpoje į burną prie čiulpuvėlio pagrindo. Motinos ir darbininkės bitės šios liaukos yra beveik vienodo didumo, o trano — daug mažesnė. Šios liaukos gamina fermentus, kurie padeda suvirškinti maistą.

Rektalinės liaukos

Išilgai išmatų žarnos eina 6 siauros juostelės. Tai rektalinės, arba išmatų žarnos liaukos. Žiemą jos gamina fermentą, kuris sulauko išmatų žarnoje puvinimą ir rūgimą. Bitei pavasarį išsivalius, rektalinės liaukos sumažėja.

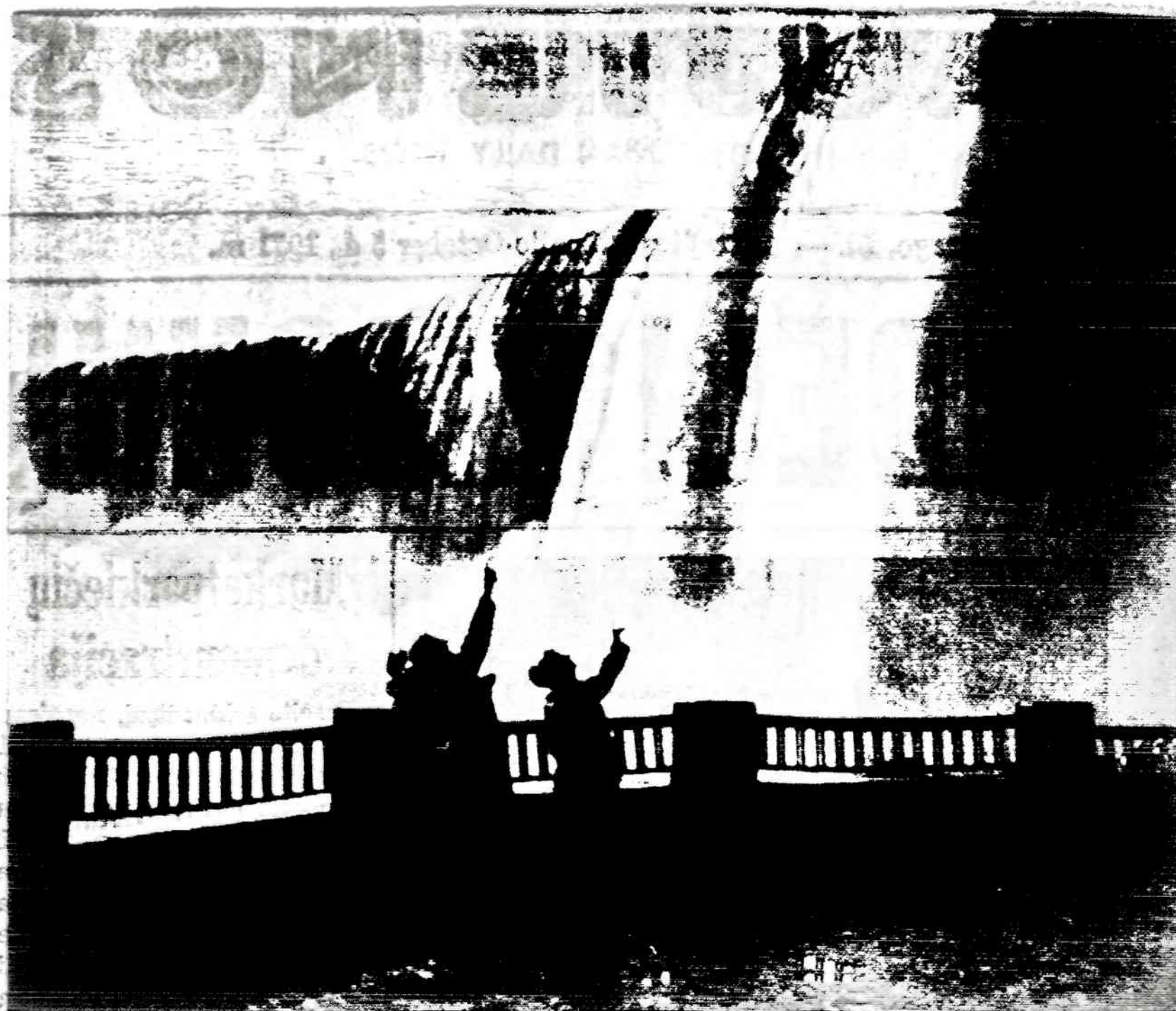
Vaško liaukos

Po pilvelio, kur vienas narelis

dengia antrą, yra 4 poros vaškinių lėkštelių arba veidrodėlių. Jose po oda (lukštu) yra vaško liaukos. Tų liaukų gaminamos sultys išsiskiria pro odą ant plokštelių ir sustingusios virsta vaško pleiskanėle. Tada bitė užpakalinės kojos šepetėlio, paskutinę šerelių eile pleiskanėlę pasmeigia, nuo lėkštelių nuima, paduoda priešakinį kojų šepetėliams, o paskui paduoda priešakiniais žandams. Žandai vaško pleiskanėlę suminko, gal būt, dar su liaukų sultimis sumaišo ir tada jau siuva korius. Jei reikia perus uždengti, kad vaškas būtų puresnis ir perai galėtų gerai alsuoti, tai prideda žiedadulkių. Pagaminimui 1 svarui vaško, bitės sunaudoja 8-10 svarų medaus ir daug žiedadulkių.

Bičių elgesys

Bitės, skruzdės ir širšės (vapšos) gyvena didelėmis šeimomis. Jų nervų sistema labiau išvystyta (tobulesnė), gyvenimas sudėtingesnis, negu kitų valbzdžių, kurie gyvena pavieniui. Dažnai bičių elgesyje randama, kaip ir pasiaukojimo, taupumo, pikto ir daugelio kitų reiškinių, kurie būdingi žmogaus gyvenime. Bet ištikrųjų bitės savo gyvenime elgiasi ne sąmoningai, o taip, kaip joms yra įgimta. Pavyzdžiui, korius jos siuva visą laiką tokias pat, kaip prieš tūkstantį metų, taip ir dabar, be jokių pakeitimų. Motina į didesnes akeles deda neapvaisintus kiaušinėlius, o į mažesnes akeles — apvaisintus kiaušinėlius. Taip elgtis motina niekas nemokino, o toks sugebėjimas jai yra įgimtas. Taip pat darbininkės bitės jaunesniems vikšreliams duoda pienelį, o senesniems — medų su žiedadulkėmis. Taip elgtis jį taip pat niekas nemokino. Taip elgtis jos iš prigimties. Daugelis bičių darbų atliekami pagal įgimtąs savybes arba instinktus.

NIAGAROS KRIOKLYS

TEISMO SPRENDIMAS

Reikalauja baltųjų apylinkėse pastatyti juodžiams 700 gyvenamųjų vienetų

JAV distrikto teismo teisėjas Richard B. Austin, bijodamas, kad neįvyktų "katastrofa", jei Chicago meras nepadarys "atgailos", pareiškė, kad jis sustabdo Chicago statybų nuematą \$26 milijonų sumą, kol miesto taryba prižadės baltųjų gyvenamose apylinkėse pa-

statyti ar atnaujinti. Duona reikalinga augantiems perams, kurie sunaudoja labai daug baltymų ir riebalų. Be duonos bičių šeima negali pragyventi ir vienos dienos. Išsibaigus duonos atsargai, perai tuojai miršta ir bitės negyvos juos išmeta laukan. Taip dažnai atsitinka pavasarį, kai užsitiesa šaltas oras, ir bitės negali išlekti laukan parsinešti žiedadulkių. Be duonos miršta ne tik perai, bet ir jaunos bitės. Perus maitinančios jaunos bitės, netekusios duonos, baltymus ir riebalus ima iš savo kūno atsargų, todėl labai greitai nusilpnėja ir paskui miršta.

Teisėjas Austin ypač griežtai pabarė mērą Daley, pareikš-

statyti teisėjo Austin reikalaujamą vad. pigiųjų butų kiekį. Kadangi miesto taryba 288 vienetų statybą jau užgysusi, tai lieka užgirti dar 400, kad būtų pilnas 700 vienetų skaičius. Teisėjas Austin tą sprendimą padarė ACLU (Amerikos Civilinių Laisvių Unijos) spaudžiamas. Jis dar pabaigino, kad atitraukus 26 milijonų federalinę sumą turės užsidaryti 61 statybos projektas su 4,000 darbininkų, kurie neteks darbo ir bus "uždarytos durys tūkstančiams juodžių, ieškančių naujų nū per CHA (Chicago Housing Administration).

Teisėjas Austin ypač griežtai pabarė mērą Daley, pareikš-

Iš kur bitės gamina pikį? Anksti pavasarį ir rudenį ant daugelio medžių pumpurų atsiranda, klįjinga medžiaga, kuri apsaugo pumpurus nuo sušlapimo ir nuo naktinių šalų. Spygliuotiesiems medžiams ant šakų išsiskiria saka. Šias medžiagas bitės užpakalinių kojų gurbeliuose, kaip ir žiedadulkes, parneša į avilį.

Kuriems tikslams bitės pikį vartoja. Pikis nesušalpa, todėl pirmiausia bitės pikiu ištepa avilio sienas. Tada drgmė į avilio sienas neįsiskiria ir avilys būna šiltesnis. Pikiu bitė užkemša visus mažuosius avilio plyšius, kad juose negalėtų laikytis įvairūs maži bičių kenkėjai. Pavyzdžiui, kur susiglaudžia rėmų skirtukai, rėmų petukai, lubų lentelės, pasidaro maži plyšiai, kuriuose galėtų pasislėpti maži bičių kenkėjai, tuos visus plyšius bitės užlipdo pikiu. Pro lubų lentelių plyšius galėtų išeiti šiltas oras, todėl visus lubų plyšius bitės tuojau užlipdo. Jei į avilį patekusius didesnius gyvius, kaip pelę, driežą ir kitus, bitės sugilia, bet negali jų išmesti, tai juos pikiu aptepa. Pikiyje yra konservuojanti medžiaga, todėl pikiu aptepti kūnai nepūva tikrai pamažu nyksta, ir palieka tik kauleliai.

Bičių maistas Svarbiausias bičių maistas yra medus. Auginančioms perus bitėms reikia ir duonos (žiedadulkių). Be to, bitėms dar reikia vandens ir mineralinių medžiagų.

Bičių duona Žiedadulkės, sudėtos į korius, vadinamos bičių duona.

Kuriems tikslams bitės naudoja duoną. Meduje daugiausia yra cukraus, o duonoje — baltyminės medžiagos ir riebalų. Suaugusiai bitei vien gyvybei palaikyti beveik pakanka ir vieno medaus, nes jos kūnas nemaž nesikeičia, nereikia naujų organų

Vanduo Suaugusioms bitėms gyvybei palaikyti vandens mažai tereikia. Vasarą bitė naudojasi nektaru, kuriame yra pakankamai vandens. Vandens daug reikia perams, nes jų kūne yra beveik 75% vandens. Žiemos pabaigoje, kol perų yra maža, bitės pasitenkina oro garais, kurių prisigeria bitėms atidengtas medus. Kai atsyla ir perų padaugėja, vandens reikia daugiau. Vandeni nešti bitėms labai pavojinga, nes prie vandens daug bičių žūva nuo įvairių priešių (varlių, paukščių). Daug jų užlieja vandens banga. Šaltiesiam vėjui pūstelėjus, bitė sustingsta, krinta ant žemės ir numiršta, o pavasarį kiekviena bitė labai brangi.

Parnešto į avilį vandens, bitės nepila į korius, bet atiduoda kitoms bitėms, kurios laikomos, kaip vandens sandėliai. Kai vanduo reikalingas perams maitinti, šios bitės iš medaus ir vandens pagamina skystą tyrėlę ir duoda bitėms maitinėjoms arba supila į korio akeles prie petų. Būti naudinga, kad bitininkai aprūpintų vandeniu bites. (Bus daugiau)

ROCKFORD, ILL.
BALFO 85 SKYRIAUS
PUSRYČIAI

Bendras Amerikos Lietuvių Šalpos Fondas turi gyvuoti ir dirbti, žinodamas, kad mūsų plati visuomenė nuosiirdžiai prisidės su parama ir aukomis. Užtat Balfas rengia pusryčius spalio mėnesio 24 d., sekma-

damas esą "Tai yra anomalija, kuomet šio miesto vyriausios egzekutyvas priešinasi ir nevykdo federalinio įstatymo". Daley atsikirta pareikšdamas, kad "Teisėjo padarytos pastabos buvo ir netaktiškos ir labai neraminančios Chicago gyventojams."

Daily News informacijomis Chicago miesto valdybos politikieriai prikiša teisėjui, kad šis tuo būdu nori "atsilyginti" merui už tai, kad jis neparūpinęs užtenkamai balsų kai 1956 metais Austin demokratų tikėtai kandidatavęs į gubernatoriaus.

Pusryčiai prasidės 12 valandą dieną, o po pusryčių seks

dienį, Lietuvių Klubu salėje. Daug mūsų brolių ir seserų yra išblaškyti po platųjį pasaulį, kurie negalėdami sugrįžti į prieš okupuotą tėvynę turi svetur vargti, daugelis jau senatvės ir įvairių ligų patarę. Apie bet kokią pagalbą iš tėvynės nėra ko svajoti, nes Lietuva pati okupanto apipėšama ir skriaudžiama, neša sunkų burliokų jungą.

Visa viltis ir akys nukreiptos į Bendrąjį Amerikos Lietuvių Šalpos Fondą, kuriam iš visų šalių siunčia prašymus, maldaudami pagalbos.

Stenkimes pakelti mūsų Balfos įdą, uždirbti tuos reikalingus dolerius, kad galėtų nors dalinai sušlępti. Tad Balfos 85 skyrius maloniai kviečia mėsos tautiečius atvykti pusryčių sekmdienį, spalio 24 d. Balfos skyriaus valdyba virs kava, keps dešrelės, lašinius ir kiaušinius, o prie stalų patarnaus gražios jaunos lietuvaitės.

Pusryčiai prasidės 12 valandą dieną, o po pusryčių seks

DĖDĖS ŠERNO GYVENIMO BRUOŽAI

YRA GERIAUSIA DOVANA

Vyresnieji Amerikos lietuviai Juozą Adomaitį - Dėdę Seruą asmeniškai pažino, skaitė jo straipsnius, knygas ir klausėsi jo paskaitų. Dabar jie gali paskaityti gražiai surašytą Dėdės Šerno gyvenimą. Jiems bus įdomu prisiminti senus laikus ir pasiskaityti gražių istorijų. Naujai atvykęs lietuviai galėtų žiemos pasiskaitymams nupirkti Antano Rūko parašytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą - Dėdės Šerno gyvenimo bruožus. Jie pradžiugins kiekvieną, kas jį atsimeina ir pažinojo, o naujesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo A. Rūko lengvas, vaizdus gražia literatūrine forma pasakojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išveivų šviešulių gyvenimu ir jų kieta, ideologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENIŠO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaitio - Šerno gyvenimo bruožai. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

GAUNAMA "NAUJINIŲ" ADMINISTRACIJOJE

A lot of
Americans
are suffering from
withdrawal
symptoms.

What's wrong?
You're making more money than you ever have.
But every time you plan on putting money into your savings, you end up withdrawing some.
Maybe you're buying too many little things you don't really need. Little here, little there. After awhile it adds up.

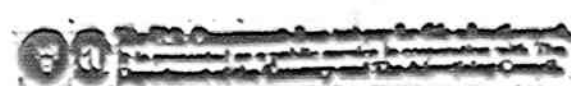
You know, that's just the theory behind the Payroll Savings Plan. You sign up where you work, and they set a little aside from each paycheck and use it to buy U.S. Savings Bonds. You don't really miss the money that way... and before you know it, you've got a nest egg that's really worth something.
And now there's a bonus interest rate on all U.S. Savings Bonds—

for E Bonds, 5½% when held to maturity of 5 years, 10 months (4% the first year). That extra ½% payable as a bonus at maturity, applies to all Bonds issued since June 1, 1970... with a comparable improvement for all older Bonds.
The Payroll Savings Plan. A great way to save a little here, a little there and end up with a bankroll.

Bonds are safe. If lost, stolen, or destroyed, we replace them. When needed, they can be cashed at your bank. They may be deferred until redemption. And always remember: Bonds are a good way to save.

Take stock in America.
Now Bonds pay a bonus at maturity.

NAUJINIENOS

1739 So. Halsted Street

Chicago, Ill. 60608

— NAUJINIENOS, CHICAGO 8, ILL. — TUESDAY, OCTOBER 5, 1971

Nuo
1914 metų

Midland Savings aptar naują taupymo ir namų paskolų reikalus visos mūsų apylinkės. Dėkojame Jums už mūsų parodytą pastikėjimą. Mes norėtume būti Jums naudingi ir ateityje.

Sąskaitos: apdraustos iki \$20.000

Frank Zogas, President

MIDLAND SAVINGS
AND LOAN ASSOCIATION
444 ARCHER AVENUE
CHICAGO, ILLINOIS 60632
PHONE: 254-4478

5%

Passbook Savings
All accounts compounded daily — paid quarterly

6%

2 Years Savings Certificate
(Minimum: \$5,000)

Jau atspausdinta ir galima gauti knygų rinkoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Aleksandro Ambrose knyga, aprašanti paskutinių 90 (1869-1959) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kietais viršeliais \$10.00, minkštais \$8.00. Išleido Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje: aprašytas pirmas Chicago atvažiavęs lietuvis, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, ištigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugija, 49 pasaulietiški chorai, 9 bažnytiniai ir 314 veiksmių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiški, socialistiniai, laisvamaniški ir kitų organizacijų atlikti darbai, ištigtos mokyklos, skaityklos, ban kai ir kt.

Norintieji šią knygą įsigyti, prašomi parašyti čekį arba Money Order

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJOS DRAUGIJOS

vardu ir pastutu:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

KNYGOS VAIKAMS IR JAUNIMUI

— Sek pasaką, mamytė,
apie senus laikus,
Kai aitvarai ir laumės
Skrajojo po laukus...

S. Petersonienė

Poezija ir pasakos yra vaikų mėgstami ne mažiau kaip žaidimai ar krikštavimai. Naujienose galima gauti šių perlių ir žemėčių mūsų mažiesiems bei jaunimui:

1. N. Butkienė, VELYKŲ PASAKOS, 32 psl., telpa 6 pasakos ir DVY-NUKĖS, 34 psl. su 8 apsakymais iš vaikų pasaulio. Abi gausiai iliustruotos, spalvotais viršeliais, kainuoja po 1 dol.

2. Vanda Frankienė-Vaitkevičienė, ŠOKOLADINIS KISKELIS, pasaka mažiesiems. Jūratės-Eidukaitės iliustruota. Didelio formato, 24 psl., gražus leidinys. \$1.50.

3. A. Giedrius, MURKLYS, 24 apsakaitės vaikams. Dail. V. Siman-kevičiaus iliustruota, 130 psl., \$1.80.

4. Stasė Vanagaite - Petersonienė, LAUME DAUME, 17 eilėraščių, kaip pasakų, apie paslaptingąsias laumes Tėvų Zemeje. Labai gražus leidinys, didelio formato, kietais viršeliais, gausiai dail. J. Kiburo iliustruota, 64 psl., kaina 5 dol.

5. Maironis, JAUNOJI LIETUVA, poema. 118 psl., \$1.00.

6. R. Spalis, GATVĖS BERNIUKO NUOTYKIAI. Apsakų jaunimui ir senimui. Dail. A. Trinkio viršelis ir iliustracijos. Išleido Dr. Vydo Fondas, 528 psl. Kaina 4 dol.

7. Juozas Švastas, SAUNUS PENKETUKAS, apsakaitės, kaip pasakos vaikams iš jų gyvenimo, svajonių ir žygijų. Iliustruota dail. Z. Sodeikienės. Didelio formato, kietais viršeliais, puikus 77 psl. leidinys. \$3.00.

8. Jonas Valaitis, SENOVES LIETUVIŲ DIEVAI, mitologijos posmai. Iliustuoti padavimai, legendos ir pasakos — kaip senovės lietuviai ir žemaičiai bendravo su savo dievais, 54 psl., \$1.00.

Vaikai mėgsta ir nori skaityti. Dėto iš pat mažens yra daug lengviau juos pratinėti lietuviškai skaityti ir mylėti lietuvišką knygą. Jei tėvai išbalansuoja vaikams perkamas dovanas — pusę knygų, pusę žaislų — lietuviško auklėjimo rodyklė staiga pakiltų aukštyn.

NAUJINIENOS

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608.

PASAKŲ IR FANTAZIJOS KARALYSTĖ

Rašo PAULIUS LEONAS iš Floridos

Apelsinų žemėje, pačiame saulėtiosios Floridos viduryje, spalio mėn. 1 d. tarp didžiųjų valstybių prideramą savo vietą užima ir įspilietina naujai įkurta fantazijos, pasakų ir stebuklų karalystė — Floridos Disney Pasaulis. Tą dieną jos vartai plačiai atsiveria lankytojams. Tai reali vaizduotė sukurta Mickey Mouse pelytės imperija. Bet tai yra kartu ir monumentalus paminklas tos pelytės kūrėjui Walteriui Disney, kurio idėjos per 42 metus piešiniai, knygelės, filmomis žavėjo ir gera linkme auklėjo priaugiančias kartas.

Gera žinia pasieks visus užkampius

Oficialus grandioziškas Walt Disney Pasaulio atidarymas įvyks spalio mėn. 23 dieną ir tęsis tris dienas. Į iškilmės yra sukviešta virš 200 kino, televizijos ir pramogų pasaulio žymybių bei iškiliausių žvaigždžių. Iškilmės pradės Pasaulinis Simfoninis orkestras su 140 muzikų. 24 trimitai paskelbs Mickey Mouse princo įžygiavimą į jo karalystę. Tada bus paleista 500 balandžių su raudonais, baltais ir mėlynais kaspinais. Pražygiuos 1,076 dalyvių orkestras, prie pasakų karalaitės Cindereilos pilies rūmų Disney melodijas vieningai užtrauks 1,500 balsų choras. Pačią Mickey

Mouse pelytę lydės 100 Disney sukurty būtybių iš vaizduotės pasaulio, 16 karaliukų, fantaziški vežimai ir dvidešimties milžiniškų dirbtinių kareivių orkestras. Kai Mickey Mouse pamojus rankute iš savo pilies, bus paleista 50,000 spalvotų balionų.

Pagrindinės šito įspūdingo ir fantastiško atidarymo iškilmės bus perduotos spalio mėn. 29 dieną visam pasauliui per televizijos tinklą — mažesnieji, augantieji ir visai subrendę vaikai sužinos, kad yra įkurta nauja karalystė, kur viešpatuoja taika, ramybė, gėris ir grožis ir kur visi gyventojai yra laimingi...

Fantazija virto tikrove

Prieš penkerius metus visa tai atrodė graži pasaka. Vienok tuomet Walter Disney už penkis milijonus dolerių tyliuokais supirko 27,500 akrų žemės, daugumoj tyrlaukių ir pelkių, prie Orlando, 220 mylių į šiaurę nuo Miami, 100 mylių nuo Tamposos, St. Petersburg, toje vietoje, kur susikerta Floridos Saulėtasis greitis su 1-4 (Daytona Beach - Tampa ekspresinis kelių). Investavus 300 milijonų dolerių, 600 menininkų ir inžinierių planavo iki smulkmenų, 7000 darb. kruopščios rankos statė ir kūrė, kol, tartum magiškos burtininko lazdelės paliešta, čia

Italijos baldų designeris Giuseppe Raimondi sukūrė minkštas kėdes, kurios yra patogios sėdėti, o nevertojamos stovi kambariye kaip modernios skulptūros gabalai.

išaugo tik sapne matoma, neišvaizduojama karalystė. Viskas, kas čia padaryta, yra padaryta kietai, negu bet kur pasaulyje, ir padaryta labai paslaptingai, idomiai — iš tolo dvelkia magišku. Cinderellos pilies bokšto kuorai yra 18 aukštų. Karalystėje banketų salėje patarnautojai ir padavėjos dėvi viduramžių kostiumus. Iš Didžiosios gatvės vienas kelias veda į autentiškai atstatytą 19-to šimtmečio Amerikos miestelį. Savo vietas turi visų 36 Amerikos prezidentų natūralaus dydžio figūros, kurios mechanškai juda ir kalba. Keturiadešimtyje programinių skyrių iš viso yra virš tūkstančio tokių figūrų, kurios juda, kalba ar groja muzikos instrumentais. Užburtoje pilyje vaidenasi 999 dvasios. Žinoma, yra ir tas garsusis Disneyland dirbtinis medis su 250,000 lapų.

Lankytojas, kad ir suaugęs, iki pribloškimo yra nustebintas realios iliuzijos, kuri fantaziją paverčia tikrove. Tai ką bekalbėti apie vaikus, kuriems atsilankymas pasakų karalystėje paliks neišdildomą įspūdį iki mirties!

Viskas savo ir viskas vietoje

Disney Pasaulis 1966 metais iš Floridos seimelio išgavo teisę viską tvarkyti visiškai savistoviai, be jokių zoninių, statybos ar sanitarijinių suvaržymų. Iš tiesų, jie čia įrengė patį pažangiausią šiukšlių surinkimą vamzdžiais bei sudeginimą be oro teršimo ir moderniškiausią atmatų švarinimo sistemą. Abi sistemos kainavo arti 3 1/2 milijonų dolerių. Užtad, iš kanalizacijos vanduo išeina švarus, beveik tinkamas gerti, ir šis vanduo bus naudojamas laistyti 2 golfo laukams ir 700 akrų, kur bus auginami eukalipto medžiai, kurie greit auga — į metus padaugėja ketetą pėdų. Juos numatoma sunaudoti krašto ekonomikai.

Mėgėjams maudytis vietoj yra 6 mylių ilgumo baltų smilčių plažas. O šiais metais papildomai Disneyland nupirko dar vieną mylią Atlanto pakraščio, kurį lankytojai galės pasiekti lengvai ir patogiai.

Pasakų karalystėje yra aikštė pastatyti 14,000 turistų automobilių.

Vidaus susisiekimui naudojami penki vienbėgiai traukinukai, pora traukinių, du garlaiviai ir keletas šimtų mažesnių vežiojimo priemonių.

Pačiame Disneyland yra pastatyti pasakiški restoranai bei viešbučiai, kuriuose kambariai turi po dvi dvigubas lovas — kad tėvai galėtų atsivežti vaikus ir gauti kambarį už \$22-\$40 parai be atskiro primokėjimo už vaikus (juk jiems yra ir pastatyta šita karalystė!).

Bandymui čia suplanuotas Buena Vista Ežero ištisas atei ties miestas su 7,000 gyventojų; jis bandys išspręsti Amerikos miestinio gyvenimo problemas. Gal būt, kada nors jis bus prototipu ir kitoms vietovėms.

Floridos Disney Pasaulio statytojai labai pasimokino iš Kalifornijos Disneyland, kuris turi 289 akrų žemės plotą ir kur arti prisiglaudę privatus restoranai bei viešbučiai ir moteliai daro tris kartus daugiau biznio, negu pats Disneyland, kuris tuos lankytojus ten sutraukia. Todėl čia, Floridoje, jie užpildo kone šimtą kartų tiek žemės ir patys išstatė viską, ko tik turistai geidžia, kad galėtų smagiai, linksmiai, patenkintas praleisti atostogas, pailsėti, atsigauti ir dar kartą gyvai pagyventi jaunystės sapnais. Kas gi eis kur nors kitur ir dar taip toli — už kelių mylių — ieškoti to, ką jis čia pat vietoje patogiai gali gauti. Vienok žemės spekuliantai siuva ir nardo Pasakų Pasaulio pasieniais ir kelte kelia žemės kainas — jos iš tiesų jau ir pasakiškai pašoko. O kas būtų buvę, jeigu jie turėtų žemių pardavimui arčiau paties centro?

Pasakų Pasaulis, kaip mes suprantame, yra švarus. Čia iš sekso nedaroma biznio. Ilgaplaukiai ir hipiai priimami dirbti, jeigu sutinka nusikirpti kudlas, nusiskusti bazdas ir rengtis kaip žmonės.

Ateities perspektyvos

Nors Floridos Disneyland statyba vyko 5 metus, bet aplinkinės vietovės miegojo — nesu-

KAINOS PER 4 METUS PAKILO VIRŠ 21%

JAV Darbo departamento sudarytas kainų palyginimas, kokios jos buvo 1967 metais ir kokios yra šiemet, rodo, kad per tuos 4 metus kainos Chicagoje bendrai yra pakilusios 21 nuošimčiu. Tai yra smarkus kainų pakilimas, kadangi per išstius 10 metų iki 1967 m. kainos pakilo "tik" 11 nuošimčių.

Išlaidos sveikatai labiausiai padidėjusios. Dar 1967 metais pusiau privatus kambarys ligoninėje kaštavo dienai \$42; šiandien kaštuoja \$72.

Transportacija — žiauriausiai pakilo. Chicago's Tranzito Administracijos (CTA) autobusų ir elektrinių traukinių važmos kainos: iš 25 centų, plus 5 centus už persėdimo kortelę 1967 metais, šiandien reikia mokėti 45 centus ir 10 centų už transferį.

Namus pirkti ir išlaikyti ir-

gi pasidarė sunkiai pakeliama: nuo 1965 metų vidutinės namų kainos pakilo 50 nuošimčių, tai yra dvigubai. Mokesčiai nuo namų irgi nepaprastai padidėjo: kai 1967 metais nuo nejudomos nuosavybės kiekvieno \$100 vertės temokėdavo po \$5,78%, tai 1970 metais jau reikėjo mokėti po \$6,89, gi 1971 metams pranašaujama jau po \$8,19...

Maisto kainos per tuos 4 metus pakilusios 20%, drabužių "tik" 15%.

SKAITYK PATS IR PARAGING KITOS SKAITYTI NAUJIENAS

POEZIJOS VEIKALAI

Amžina tautos dvasia, Laimink mūsų šiekį, Vėl gyvenki mumsyse, Giesmėje skambėk!

Vincas Jonikas

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui iškleisti mažutį, deimantų spindintį žiedą, apkalso medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamažu įveda į gamtos vaizdų ir garsų stebuklus. Dramatiškai besikeičiančiuose gamtos scenovaidžiuose svajoja, juokauja ir verkia poetai, pajėgami išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gėlmes.

Naujienose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:

1. J. Augustaitis - Valdiūnienė, ŽVAIGŽDŲ NAUKTYS. Didelio formato, 126 psl. Kaina \$1.-.
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMĖS PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kišeninio formato, 157 psl. \$2.00.
3. Bernardas Brazdionis, DIDIOJI KRYŽKELĖ. Eilėraščiai, 112 psl. Kaina \$1.00.
4. Kazys Bradūnas, SIDABRINĖS KAMANOS. Premijuotas poezijos rinkinys, 95 psl. \$2.00.
5. Butkų Jūzė, EILĖRAŠČIAI IR RAŠTAI, 155 psl. \$1.50.
6. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VĖTROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
7. Kleopas Jurgelionis, GLADI - LIODI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
8. Anatolijus Kairys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
9. Pranas Kozulis, DULKĖS EŽERĖ. Eilės, 62 psl. \$0.75.
10. Pranas Naujokaitis, AUKSINIAI RAGELIAI. Lyrika, 64 psl. \$2.00.
11. Alė Rūta - Nakaitė, BE TAVES. Poezija, 133 psl. \$2.00.
12. Nadas Rastenis, TRIJU ROŽIŲ ŠVENTĖ. Eilinių pasakojimų apie 3 išvietintas lietuviškas senovės laikais: su autoriaus iliustracijomis. \$5.00.
13. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI, Antano Baranauko "Anykščių Šilelis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
14. Baly Rukša, UGNIES PARDAVĖJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
15. Stasys Santvaras, ATIDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$3.00.
16. Stasys Santvaras, AUKOS TAURĖ, 5-i lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
17. Petras Sagatas, SAULĖLEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilinių kūrinių rinkinys, 92 psl. \$1.00.
18. Petras Sagatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
19. Eugenijus Gruodis, AGUONIS IR SMĖLIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
20. Elena Tumienė, KARALIAI IR ŠVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
21. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
22. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 55 psl. \$1.00.
23. Uršulė Zemaitienė, SUVALKIŲ VESTUVĖS. Su trumpu jų aprašymu ir gausybe dainų. 80 psl. \$2.50.
24. Adomas Jasas, BUK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.

Norėdami išsityti šias ar kitas knygas, prašome atsilankyti į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginį orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

GEROS DOVANOS

Šios knygos parduodamos dabar "Naujienose" su didelėmis nuolaidomis:

Dr. A. J. Gussen — DANTYS, jų priežiūra, sveikata ir grožis. Kietas viršelias, vietoje \$4.00 dabar tik \$3.00. Minkštas viršelias tik \$2.00.

Dr. A. J. Gussen — AUKŠTA KULTŪRA — ŽIAURŲ ŽMONĖS. Kelionės po Europą įspūdiškai. Vietoje \$2.00 dabar tik \$1.50.

Galima taip pat užsakyti paštu, atsiuntus čekį arba money orderį.

NAUJIENOS,

1739 SO. HALSTED ST., CHICAGO 8, ILL.

Chicago Savings and Loan Association

6% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$5000 OR MORE
2 YEAR MATURITY

5 3/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000
ONE YEAR MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON CERTIFICATES
OF \$1000 OR MORE
6 MONTH MATURITY

5 1/4% PER ANNUM
ON 90 DAY NOTICE
Passbook Accounts
\$100.00 MINIMUM

5% PER ANNUM
ON ALL PASSBOOK
ACCOUNTS

DIVIDENDS COMPOUNDED DAILY. PAID QUARTERLY.

Chicago Savings and Loan Assn.

Mrs. PHIL PAKEL, President

6245 So. WESTERN AVE.

TEL. GR 6-7575

HOURS: Mon. 12 P. M. to 8 P. M., Tues. 9 to 4, Thurs. & Fri. 9 to 3, Sat. 9 to 12:30

Jau išėjo seniai laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00. Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

Ansambliai, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608

Raginkite savo apylinke augti - taupykite!

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka du didelius darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškus jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams išgyti.

Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuošimčius nuo mėnesio pirmos.

6%

PER ANNUM
ON SAVINGS CERTIFICATES
OF \$5,000, OR MORE,
2 YEAR MATURITY

5%

UNIVEST TAUPYMO
SĄSKAITOMS

Taupymo indėlai
Aprausti iki \$20,000.

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS

Isteigta 1923 metais

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone HA 1-6100

SECOND - CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$7.00 per 3 months. In other USA localities \$20.00 per year, \$11.00 per six months, \$6.00 per three months; Canada \$22.00 per year; other countries \$23.00 per year.	
15 cents per copy, 15 c. on Saturday	

Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose	
metams	\$22.00
pusei metų	\$12.00
trims mėnesiams	\$7.00
vienam mėnesiui	\$3.00

Kitose JAV vietose:	
metams	\$20.00
pusei metų	\$11.00

NAUJIENŲ ofisas atdaras kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Lietuvos aneksija

Kaip Sovietų Sąjungos užsienio reikalų viceministras Dekanozovas buvo atsiųstas į Kauną sovietų prievartai primesti, taip Nikita S. Chruščiovas sovietų valdžios buvo pasiųstas į Kijevą iš lenkų atimtoms žemėms įjungti į Sovietų Sąjungą.

Chruščiovas pirmiausia prijungė raudonosios armijos pagrobtais sritis ir "sovietinę" Ukrainą, o vėliau Kijeve sušaukė "aukščiausiąją sovietų tarybą", kuri priėmė minėtąsias sritis į Sovietų Sąjungą. Buvo surasti vakarų Ukrainos "atstovai", kurie Kijeve atvažiavusį "sovietą" prašė priimti savo globon "išlaisvintas sritis", o Kijeve suvažiavę maskoliai "parodė savo geraširdiškumą", ukrainiečius paėmė savo globon. Chruščiovas pirmą kartą Ukrainos prijungimą, o vėliau Maskva suvaidino tą pačią komediją ir su lietuviais.

Vakar minėjome, kaip Chruščiovas, užsigėdęs skanių lietuviškų svogūnų, vos savo kailio nepadėjo. Patyręs, kad jo parinktas prekybos ministras pateko bėdon, jis visai nutilo. Su juo susitiko tikrai už kelių mėnesių, kai Lukašovas, čekistų visai palaužtas, grįžo į Kijevą ir papasakojo, kur tas lietuviškų svogūnų skonis galėtų jį nuvesti. Lukašovui jokio darbo Chruščiovas nepasiūlė ir apie Lietuvą jis daugiau nesidomėjo. Tikrai vėliau, kai Chruščiovas, baigęs aneksuoti vakarinę Ukrainą, sugrįžo į Maskvą ir susitiko su Stalinu, tai patyrė, kas buvo daroma Lietuvoje, kai jis tvarkė Ukrainą. Savo atsiminimuose Chruščiovas apie Lietuvą ir lietuvius šitaip rašo:

"Lietuvos, Latvijos ir Estijos aneksija įvyko kiek vėliau. Kai Mussolini pradėjo karo veiksmus prieš Graikiją, Hitleris puolė Jugoslaviją ir beveik be šūvio okupavo Norvegiją, įsikurdamas visai prie mūsų šiaurės sienos netoli Murmansk, mes pradėjome pasitarimus su Lietuva, Latvija ir Estija. Mes pareikalavome užtikrinimo, kad Baltijos respublikos mus nepultų. Nėra reikalo nei pasakoti, kad kiekvienoje valstybėje įvyko vyriausybės pakaitos. Aš patyriau, kas ten darėsi iš pasikalbėjimo su Stalinu, kai grįžau Maskvą iš Kijevo. Mes visi buvome labai patenkinti, kad lietuviai, latviai ir estai vėl bus sovietų valstybės dalimi. Tai reiškė mūsų teritorijos praplėtimą, gyventojų padidėjimą, sustiprinimą mūsų pasienio ir išsigijimą didelės Baltijos jūros pakraščio. Baltijos valstybių aneksija praplėtė progresyvių

ISPŪDINGA "LIETUVIŲ DIENA" ITALIJOJE

Rugsėjo 12 d., didelio lietuvių tautos draugo kard. Samorė gimtajame mieste Bardi, Parmos provincijoje, įvyko išpūdin- gios iškilmės, kurios ilgai paliks gyvos Italijos lietuvių širdyse. Jo Eminencijos kard. Ant. Samorė ir Lietuvių Sielovados Ita- lijoje direktoriaus prel. V. Min- cėvičiaus rūpesčiu buvo iškilmin- gai įšventinti ir subdijakonus du Popiežiškosios Lietuvių Šv. Ka- zimiero Kolegijos auklėtiniai: inž. Antanas Trimakas, mirusio- jo Vlisko pirmojo sūnus, ir Norbertas Vogt, bei atšvėstas vysk. Ant. Deksnio 40 metų ku- nigystės jubiliejus. Į Bardi su- siurinko apie 40 lietuvių atsto- vų iš šiaurinės Italijos ir Ro- mos, kuriuos labai sveikintai pri- ėmė ir nuosirdžiai globojo vie- tos gyventojai.

Iškilmės prasidėjo 10 val. mie- sto Rotušėje, papuostoje Lietu- vos ir Italijos vėliavomis. Bur- mistras Dr. Leporati, sveikinda- mas atvykusius lietuvius, pa- brėžė, kad Bardi yra tapęs sa- voitiska "Mažąja Lietuva". Tai liudija prie įvažiavimo į miestą lietuviškas kryžius, didingos

mūsų užsimojimus minėtų sričių gyventojų atžvilgiu. Ne taip, kaip gūdai ir ukrainiečiai, turintieji stip- rius tautinius ryšius su rusais, Baltijos tautos yra visai kitokios kilmės. Vis dėlto jiems buvo sudarytos galimybės gyventi Rusijos darbo žmonių, valstiečių ir darbo inteligentijos gyvenimą. Mes esame giliau- siai įsitikinę, kad aneksija buvo didelis laimėjimas ne vien Baltijos tautoms, bet ir Sovietų Sąjungai". (Nikita S. Chruščiovas "Kruschew Remembers", 155 — 6 psl.)

Kokie buvo tie "progresyvių užsimojimai" Baltijos kraštų atžvilgiu, žino kiekvienas savo tautos likimu besi- domintis lietuvis. Rusai ne tik išvalė bankus, sandėlius ir krautuves, bet tūkstančiais vežė lietuvius prievartos darbams. Okupacinė sovietų valdžia nekėlė Lietuvos gy- ventojų standartą, bet stengėsi paskubomis sumažinti Lietuvos ir kitų Baltijos tautų gyvenimo standartą, kad jis būtų lygus Rusijos kolchozų vergų standartui.

Okupuodami svetimus kraštus, rusai savo sienų taip pat nesustiprino. Sovietų armijos buvo sumuštos oku- puotuose kraštuose, Rusijos sienų jos nepajėgė ginti. Vo- kiečiai lengvai pasiekė Maskvą, Leningradą ir Sevasto- polį. Rusai būtų galėję geriau gintis, jeigu vakaruose būtų buvusios nepriklausomos valstybės. Baltijos tautos Sovietų Sąjungos nepuolė. Rusus puolė naciai, pasirašę "kraujų sucementuotą" nepuolimo sutartį su Stalinu.

Leninas, pasirašydamas su vokiečiais sutartį Lietu- vos Brastojė, reikalavo, kad taika būtų "be aneksijos ir kontribucijos". Rusų žemių niekas nėneakavo, tuo tar- pu "komunizmą" statanti Maskvos vyriausybė, kaip pripažįsta pats Chruščiovas, Lietuvą ir kitus Baltijos kraštus aneksavo. Lietuviški svogūnai buvo sudarę pa- vojų Chruščiovo gyvybei. Lietuvos ir kitų kraštų aneksi- ją sudarys pavojų visai komunistinei sistemai ir iškili- siems chruščiovams.

patys užsėdėti kitus neteku- sius brangiausio turto žemiška- me gyvenime: Tėvyne.

Po oficialios dalies burmistras, lydimas miesto patarėjų, atsto- vaujančių visas partijas, net ir komunistų, aprodė Savivaldy- bės įstaigas ir esančius meno tur- tus.

Vėliau, didingoje parapijos bažnyčioje, sekė iškilmingos pa- maldos, laikomos kard. Samorė, koncelebruojant kartu vysk. A. Deksnui, protonotarui Tulabai, prelatams Mincevičiui, Bičūnui, Dobrovolskiui, kitiems 8 lietu- viams, buvusiam Bardi klebonui prel. Marchesi, kuris šventė 50 metų kunigystės jubiliejų, bei naujam klebonui Ensico Perazzi. Prie naujojo meniško altoriaus, kurį prieš savaitę laiko pakon- sakravo Guatemalos kardinolas Mario Casariego, dalyvaujan- t kardinolas Samorė, Nasalli-Roc- carda, Oddi ir provincijos guber- natoriui Dr. Franzė, buvo įšven- tinti ir subdijakonus auklėtiniai. Didžiulė minia sekė su giliu su- siaudiniu prasmingas ceremo- nijas ir jautriai kardinolas Samorė pamokslą, pritaikintą progai.

Iškilmingi pietūs įvyko "Lietu- vos salėje" Jaunimo Centre, kur esantys Lietuvos istorijos freskai, žemėlapiai, dekoracijos, lietuviški baldai paliko susirin- kusiems lietuviams ir svečiams neužmirštama išpūdi. Sveikini- mo žodį vyskupui Deksnui ir įšventintiems subdijakonomis ta- rė Jo Eminencija Samorė, įteik- damas pirmajam sidabro lėkštę su Lietuvos Vyčių ir antriesiems kitas progal pritaikintas dova- nas. Vėliau kalbėjo Miesto Sa- vivaldybės sekretorius Dr. Gen- co, Lietuvos Atstovas prie Šv. Sosto, Italijos Lietuvių Bendru- menės pirmininkas prel. Mince- vičius. Visiems lietuvių kalba nuosirdžiai padėjo garbinga- sių jubiliatas, kurio žodį ir italų kalbą išvertė Šv. Kazimiero Ko- legijos rektorius prel. Tulaba, išreikšdamas kartu ir savo gi- laus dėkingumo jausmus.

Vaišių iškilmingumą padidino stebėtinai Bardi mažų berniū- kų dūdų orkestras, diriguojamas Maestro Carlo Fulgoni, ir vaikų darželio mergelių choras.

Iškilmės užsibaigė kardinolo Cushingo salėje, kur vietos stu- dentų orkestras atliko puikią tautinės ir modernios muzikos programą lietuvių garbei, daly- vaujant didėlei miniai miesto gyventojų. Jautrų padėkos žodį visiems, ypatingai jaunimui, ita- liškai tarė prel. Mincevičius ir angliškai vysk. Deksnys.

Prieš išsiskirstydami, lietu- viai, lydimi vietos gyventojų, aplankė garsiąją miesto pilį, ku- ri viduramžiais buvo Bardi ku-

nigaikštijos centras ir kurios paskutinis garbingas gyvento- jas buvo imperatorienė Ma- rie Louise Hamburgietė, Na- paleono žmona. Visi išsiskir- tės atsisveikindami, sužadė- ti gautos grožiu, gyventojų sve- tingumu bei iškilmių organiza- torių, kard. Samorė ir prel. Min- cėvičiaus kruopštumu.

VINČA KATKEVIČIŲ PALAIDOJUS

Rugsėjo 29 d. iš Lackavičiaus koplyčios Marquette Parke bu- vo išlydėtas į Lietuvą Tauti- nės kapinės ir ten palaidotas Vincas Katkevičius, sulaukęs 100 metų ir 11 dienų.

Gausus velionio gerbėjų bei draugų būrys susirinko atsi- veikinti su "šimtametį užuo- lu" Vincu, kuris tarp gėlių ramiu veidu karstė miegojo amžiną miegą. Rūdos, ir dabar jis toks ramus, švelnios sielos žmogus, kaip ir gyvas būda- mas.

Genovaitė Giedraitienė prie vargonų jautriai pagiedojo liūdną atsisveikinimo muzikos gabalą. Gražias kalbas koply- čioje pasakė Marytė Kriaučiū- nienė, pacituodama Antano

SKAITYK PATS IR PARAGIN- KITOS SKAITYTI N A U J I E N A S

Lietuviams reikalinga literatūra

Kiekvienas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietu- vių gerbūvis, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia suminėtas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Liudas Dovydenas, MES VALDYSIM PASAULI. Atsiminimai ir intymūs duomenys apie bolševikmetį Lietuvoje dvejuose tomuose. Kainuoja po 4 dol. tomas. Juose yra 517 psl.

Jurgis Gilauda, SIMAS. Platus literatūrinis aprašymas apie Simo Kudirkos pabėgimą ir jo išdavimą rusams. Tragedija įvyko bendra- darbių ir tilių statytojų su sovietais sukeltų mitų miglose apie besikeičiantį komunizmą. 158 psl., kaina 3 dol.

Jurgis Gilauda, AGONIJĄ. Romanas, 408 psl., kaina 5 dol. Ap- rašoma Lietuvos vyriausybės kapituliacija prieš bolševikus ir jos na- rių elgesys tragikoje dienoje.

Stefanija Rūkienė, GRIZIMAS Į LAISVĘ. Sibiro tremtinės atsi- minimai, parašyti ramiu, klasišku stiliumi apie sunkią pavergto lietu- vio dalį. Aprašymo būdas ir stilius prilygsta geriausiems garsiosios rasytojos Pearl Buck kūriniams. 526 psl., kietas viršelis, kai- nuoja 6 dol.

Juozas Kapačinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie- diant Lietuvą, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinii stovyk- lose, Vokietijoje. 273 psl., kietas drobės viršelis, kaina 4 dol.

J. Audenas, PASKUTINIS POSEDIS. Minčių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išryškėjęs nesikeičiantis komunizmo klaidingumas pavergiant tautas ir asmenis. 270 psl., \$4.00.

ČIKAGIETIS ISPŪDZIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autorė buvo Vilniuje, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaidzdis aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką ji žmonės pasakė. 95 psl., \$1.00. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Kuraitis, MAGIŠKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietu- vą išpūdi. Ilustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Kuraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UZDANGOS. Au- toriaus pastabumą neapgauna intusio ir agitropo propaganda bei užmaskavimai. Abi knygos parašytos lengvu, gražu stiliumi.

V. Macionas, VINCAS KRĖVĖ SAVO LAISKUOSE 1944-54 m. 49 psl., \$1.00. Didžiojo klasiko mintys ir rūpesčiai apie išeivijos kultu- rinį gyvenimą. Skurdi tremtis ji nepalenkė bendradarbiavimui.

Komunizmas yra žiaurus. Bet jis ir jo vadai yra ne mažiau ju- kingi. Pasijuokime visi, skaitydami Krizo Pleperio 77 ANEKDOTUS. 52 psl., \$1.00.

Sie ir kiti leidiniai yra gaunami NAUJIENOSE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608 atsilankant darbo valandomis arba užsakant paštu ir pridėnant čekį ar pinigine perlaide.

M. GELŽINIS

Klaipėda Ordino Valdžioje (1252 - 1255 m.)

24

1402 m. žemaičiai penktą kartą sunai- kino Klaipėdos miestą. Tais metais, pasi- rodo, Klaipėdos miestas jau buvo tvora aptvertas, nes žemaičiai miestą "atkirto". Zurkalowski teigia, (Rodyklė, nr. 15 psl. 17.), kad visi miesto gyventojai buvo už- mušti. — SRP III, 257. — Codex diplomati- cus Prussicus V, 190.

Ordinas rūpinasi Klaipėdos pilimi. Kuomet Klaipėdos miesto Ordinas nepajėgė apsaugoti, jis parodė daug pastangų iš- laikyti pačią pilį. Ordinas gavo mainais iš Kuršo vyskupo 1392 m. birželio 30 d. jo že- mes Klaipėdos srityje. LUB III, 1319. Tuomet jis tapo vieninteliu Klaipėdos pilies savininku. Dabar jis pradėjo pilimi dau- giau rūpintis. 1399 m. į Klaipėdą siunčia- mi lentų piovėjai ir dailidės. 1401 m. atga- benama 40 žuolinių rastių ir 60 kapų skied- rų stogams dengti. 1402 m. išmokama 100 markių už plytų gabenimą į Klaipėdą. Iš 100 vančių plėšiamas skiedros. Gaunama 200 kapų vinių skiedroms prikaliti. Tais metais mūrininkai ir dailidės dirbo 10 sa- vaičių pilyje. 1403 m. statomas malūnas ir Marquardt Hasse atgabeno ir Rasitės 143000 plytų, už ką jam buvo išmokėta 191½ markių. Iš Gollando atplaukė 600 krovinių (Last) kalkio. 1405 m. keturi

dailidės dirbo ištisus metus už 52 markes. 1406 m. du vežikai ir aštuoni arkliai vežė rąstus ir lentas į Klaipėdą. Tais metais minima kalkėm deginti krosnis ir ypatingas "Klaipėdos plytininkas". Žemiau darbininkai kirto 51420 nendrių, kuriomis 3 meisteriai ir jų bernai dengė iš plytų pa- statytos daržinės stogą. Keturi dailidės dir- bo 44 savaites. Iš Karaliaučiaus atgabenta 9 kapos storių lentų, kuriomis pataisė gy- vulių ūkio (mūsų laikų Sėdvaryje) tvar- tų stogus. Plytinės daržinėje 1407 m. buvo laikomas arklys, kuris kainavo 5 markes. 1408 m. už tos daržinės pataisymą sumo- kėta 100 markių. Rodyklė nr. 11, psl. 45 ir 46.

1409 m. įvykiai. Ordinas, atsiėmęs ir aptvarkęs žemaičių 1379 m. sunaikintą Klaipėdos pilį, užsimojo dar vieną žings- nį toliau nužengti — iš naujo įsteigti Klaipėdos miestą. Kuldigos komitūro laiškas iš 1409 m. sausio 10 d. (Ordens — Brief archiv) ir SRP III, p. 298 parodo, kad Klaipėdos atsteigimo planą Ordinas buvo jau 1408 m. paruošęs. Būsimą miesto bur- mistru (locator) buvo paskirtas nekuriš Dancigo pilietis Lankau, kuriam Ordinas išdavė 500 markių avanso (Tresslerbuch, p. 463.). Naujojo miesto saugumui rūpinosi pats Ordino maršalas. Savo laišku Did. magistrui (O. B. 1406 — 9), maršalas pra- nešė, kad jis esąs su Balgos ir Brandenbur- go pilių komendantais į Klaipėdą atvykęs ir norįs pradėti miesto statybą. Jis norįs miestą dvejomis storių lentų eilėmis aptver- ti ir šešius gynybos bokštus pastatyti. Tų

pačių 1409 m. balandžio 7 d. į Klaipėdą at- vyko pats Did. magistras ir vietoje davė reikalingus nurodymus. Ta proga jis išda- vė augstinams vienuoliams žemės plotą vienuolyno statybai. SRP III, p. 298. — Tresslerbuch, p. 547, 48. Sembritzki dar pri- duriu, kad Brandenburgo pilies komitūras Jokūbas į Klaipėdą atsikėlęs "in die bu- wunge" (prie statybų) ir liepos mėn. pradžioje dar minimi darbininkai, "dy dy grunt zur neuen stat grubē" (kurie žemę naujam miestui kasė). Rodyklė nr. 11, p. 45.

Kokie įvykiai iššaukė tokį Ordino akty- vumą? Kokios aplinkybės atvedė net pa- čius aukščiausius Ordino pareigūnus į Klaipėdą ir skatino juos paimiti miesto rei- kalus ir savo rankas? Norint tai suprasti, privalome į politinę tų laikų visos Lietuvos situaciją pažvelgti.

Vytauto planai, sumušti totorius, vertė jį su Ordinu susitaikinti ir iš jo išsūripinti ramybės ir paramos Vakaruose. Tam tikslui jis 1398 m. Salyno sutartyje užrašė Ordinui visą žemaitiją iki Nevėžio ir pusę Sūduvos. Tuomet buvo pirmą kartą išves- ta abiejų partnerių pripažinta siena tarp Lietuvos ir Ordino valdų. Pastarasis labai nužūgo. Gavęs žemaitiją, jis sujungė Livoniją su Prūsija, ir nuo Suomų įlan- kė, nuo Narvos iki Odėrio upės visi gyventojai buvo jo pavaldiniai ir visos gi- minės bei tautos buvo pavergtos ir apjung- tos Ordino valstybėje. Ordinas atsislojo galybės viršūnėje.

Gavęs Vytauto sutikimą, Ordinas pra- dėjo užimti žemaitiją ir mėgino joje tokią pat tvarką įvesti, kokia jis valdė Prūsiją. Jis varė žmones kelius tiesi, kuriais rite- riai lengviau galėtų pasiekti tolimiausius žemaitijos užkampius, jis ėmė žmones sta- tyti piliis, iš kurių vokiečiai saugiai galėtų valdyti žemaičius, pradėjo mokesčius rinkti ir didikų vaikus įkaitais imti. Kaikuriuose vietose pasitaikė ir plėšimų, žudymų bei moterų išprievartavimų. Tokia okupanto "tvarka" labai užgavo ir pažemino iki tol laisvus žemaičius. Pusantrą šimtmečio didvyriškai kovoję su riteriškais plėšikais, jie ir dabar taip greitai nebuvo palenkia- mi. Jie du kartu sukilo prieš engėjus. 1401 — 02 m. sukilėliai sunaikino Klaipėdos miestą, o iš 1408 m. sukilimo išsivystė "Didysis karas", kurio užbaigą lietuviai — lenkai apvainikavo Žalgirio laimėjimu.

1409 m. liepos mėn. gale žemaičių ka- riuona pasirodė prie Klaipėdos ir Ordono statybos nebaigti darbai buvo žemaičių vi- skiškai sunaikinti. SRP, III, p. 300. Bet pa- čios pilies paimti jie nepajėgė. CEV psl. 179, 184, 191, 380, 998, 1035.

Klaipėdos būklė Žalgirio pergalės, 1410 metais. Kuomet po Žalgirio mūšio (1410 - 7 - 15 d.) lietuvių — lenkų kariuomenė užėmė Rytprūsius, visi miestai atidarė var- tus ir pasidavė daugumai pilių. Bet kelios pilyys, jų tarpe ir Klaipėda, nebuvo pa- limtos, jos liko Ordino rankose. Karo metu Klaipėdą pastoviai puldinėjo lietuvių daili-

niai iš šiaurės. CEV psl. 211, 213, 241, 245 274, 275.

C. Vytauto kovą dėl Klaipėdos

1411 m. vasario 1 d. Torūnės taika buvo baigtas Didysis karas. Taikos sutartyje pasakyta, kad žemaitija ir Užnemunė gra- žinama Lietuvai tik iki Vytauto ir Jogailos mirties. Sutartyje nebuvo nustatyta že- maitijos apimtis. Paslaurosios sienos reikė- jo išvesti abiejų pusių susitarimu.

Pusantrą šimtmečio žemaičiai kovojo su į Lietuvą besiveržiančiais riteriais, ne- buvo jokių sienų tarp žemaitijos ir Ordino valdų. Niekas sienų sutartimis nenustatė, ir niekur jos nebuvo užfiksuotos.

Tad šiuo klausimu tuojau pasireiškė dideli nuomonių skirtumai. Lietuviai že- maitiją laikė visą kraštą nuo Nevėžio upės į vakarus iki Baltijos jūros ir nuo Livoni- jos į pietus iki Nemuno. Tuo tarpu Ordi- nas visą rečiau apgyventą Dykrą, t. y., kraštą tarp Baltijos ir Dubysos nelaikė žemaitija; bet Ordino nuosavybe.

Po įvairių ginčų ir derybų prieita, kad lietuvių — lenkų konfliktą su Ordinu dėl Torūnės taikos vykdymo reikėjo pavesti spręsti kokiame įtakingame arbitrai. Abi pusės sutiko, kad Žigmantas, Vengrijos ir Vokietijos karalius, būtų tokiu arbitru. Yra pagrindo manyti, kad Ordinas žadėjo atsiųgti Žigmantą, jei sprendimas bus jam naudingas. — Lites II, psl. 44 — 46.

(Bus daugiau)

DR. ANNA BALIUNAS

AKIŲ, AUSŲ, NOSIŲ
IR GERKLIO LIGŲ
PRITAIKO AKINIUS
2858 W. 63rd STREET
Ofiso telefonas: PROspect 8-3229
Rezid. telefonas: WALbrook 5-5076
Kasdien nuo 10 iki 12 val. ryto,
nuo 7 iki 9 val. vak. Treč. uždaryta.

Rez. tel. 239-4833

DR. K. G. BALUKAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building). Tel. LU 5-6446
Pirmą ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepia, skambinti 3/4-8012
Telef. PROspect 8-1717

DR. S. BIEŽIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 WEST 63rd STREET
Val. kasdien po pietų 1-3; vak. 7-8
tikrai antradieniais ir penktadieniais.
Trečiadienį, ir sekmadienį, ofisas uždarytas.
Rez. 3241 WEST 66th PLACE
Phone: REPUBLIC 7-7868

DR. C. K. BOBELIS IR DR. B. B. SEITON

INKSTŲ IR ŠALPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Telef. 695-0533
Fox Valley Medical Center
860 Summit St.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2434 WEST 71st STREET
Ofisas: HEMlock 4-5849
Rezid.: 388-2233
OFISO VALANDOS:
Pirmadieniais ir ketvirtadienį, 1-7 val.,
antradienį, penktadienį nuo 1-5, trečiadienį
ir sekmadienį susitarus.

Rez. GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUSERIJA IR MOTERŲ LIGŲ
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neat-
siliepia, skambinti MI 3-0001.

DR. A. JENKINS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3844 WEST 63rd STREET
OFISO VALANDOS:
Kasdien nuo 1-4 popiet ir 6-8 val.
Treč. ir šeštadienį uždaryta.
Ofiso tel.: PORTsmouth 7-6000
Rezid. telefonas: GARDen 3-7278

Ofiso tel.: HE 4-1818 arba RE 7-9700
Rezidentinis: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET
VALANDOS: Pirmadienį, antradienį, ket-
virtadienį ir penktadienį nuo 3 iki
7 val. popiet. Ketvirtadienį ir šeštadienį
nuo 9 iki 11 val. ryto tik
susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis. Pritaiko akinius ir
"contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta treč.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val. antradienį, nuo 1-4 po pietų,
ketvirtadienį, nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonas: 776-2880
Naujas rez. telefonas: 448-5545

DR. P. STRIMAITIS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika ir chirurgija
Ofisas: 2750 West 71st St.
Tel.: 925-8296
Valandos: 2-8 val. vak. Penktadienį
10-12 ir nuo 2 iki 8 val. vak.
Seksmdieniais ir trečiadieniais
uždaryta.
Rez. tel.: WA 5-3099

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGŲ
Ofisas: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirmą, antradienį, trečiadienį
ir penktadienį 2-4 ir 6-8 val. vak. Šeštadienį
2-4 val. po pietų ir kitu laiku
pagal susitarimą.

DR. V. P. TUMASONIS

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonas: HEMlock 4-2123
Rezid. telefonas: GIBson 8-6195
Pirmą ligonius pagal susitarimą. Dėl
valandos skambinti telef. HE 4-2123.
Jei neatsiliepia, tai telef. GI 8-6195

P. SILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDES-PROTEZISTAS
Aparatai - Protezai, Med. Baza-
dai. Speciali pagalba kojomis
(Arch. Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8, šeštadieniais 9-1.
2250 West 63rd St., Chicago, ILL. 40629
Telef.: PROspect 6-5084

VASARIO 16 GIMNAZIJA

Vasario 16 Gimnazija, naujuo-
sius mokslo metus pradėjo rug-
sėjo 6. Tą dieną mokiniai turė-
jo pamaldas. Po jų direktorius
V. Natkevičius mokinius pasvei-
kino ir palinkėjo sėkmės mok-
sle. Buvo pristatytas kun. J. De-
dinas laikinų kapelionų, o Eglė
Pauliukonytė iš JAV-bių - nau-
ją fizikos, matematikos ir an-
glų kalbos (mokiniams iš Ame-
rikos) mokytoja.

Šiais mokslo metais gimnazi-
jon įstojo 25 nauji mokiniai: 13
iš Vokietijos, 10 iš JAV-bių,
1 iš Kanados ir 1 iš Pietų Ame-
rikos (Kolumbijos). Gimnazijo-
je iš JAV-bių dar mokosi 1 mo-
kiny, įstojęs praėjusiais mokslo
metais. Tuo būdu dabar gimna-
zijoje yra 12 mokinių iš JAV-
bių bei Kanados. Iš viso šiuo me-
tu gimnazijoje mokosi 83 mo-
kiniai - 10 daugiau nei pereinai-
sio mokslo metais.

Tautos šventę rugsėjo 8 gim-
nazija prisiminė vėliavos pakė-
limu ir direktoriaus žodžiu mo-
kiniams.

Naujo bendrabučio statyba

Š. m. rugpjūčio 12 pradėta
kasti pamatai naujam Vasario
16 gimnazijos bendrabūčiui. Da-
bar statybos bendrovė tiesia ka-
nalizacijos vamzdžius ir mūrija
pamatus. Netrukus pradės kilti
ir sienos. 1972 vasarą naujuo-
ju bendrabūčiu jau bus galima
naudotis.

Korespondentų spaudoje skel-
bti bendrabučio planų aprašymai
nevisuomet buvo vienodi, kai
buvo kalbama apie bendrabučio

Susirinkimų ir parengimų PRANEŠIMAI

★
— Joniškėčių Labdarybės ir Kultū-
ros klubo susirinkimas įvyks antradi-
nį, spalio 5 dieną 8 val. vak. Holly-
wood salėje, 2417 West 43rd Street.
Visi nariai ir svečiai norintieji įsira-
šyti į klubą, kviečiami atvykti į susi-
rinkimą. Yra daug svarbių reikalų
aptarti. Po susirinkimo bus vaišės.
A. Kalys, nut. rašt.

— Pranešame visiems Ervilko klū-
bo nariams, kad ateinantys susirinki-
mas įvyks trečiadienį, spalio mėn. 6
dieną 8 val. vak. Hollywood Inn sve-
tainėje. Prašome visus narius daly-
vauti, nes yra daug svarbių reikalų
aptarti.
B. Jurėnas, pirm.

— Bridgeporto Lietuvių Namų Sa-
vininkų Draugijos mėnesinis narių su-
sirinkimas įvyks antradienį, spalio 5
dieną, Chicago Lietuvių Auditorijoje,
3133 So. Halsted St., 7:30 val. vak.
Visi nariai ir narės kviečiami į susi-
rinkimą, nes yra daug svarbių reikalų
aptarti.
A. Kaulakis, rašt.

— SLA 36-tos kuopos mėnesinis su-
sirinkimas įvyks trečiadienį, spalio 6
dieną Chicago Lietuvių Auditorijoje,
3133 So. Halsted St., 7:30 val. vakare.
Visi nariai kviečiami į susirinkimą.
A. Kaulakis, rašt.

GRADINSKAS

AM-FM RADIJAS
STEREO
FONOGRAFAS
NAMŲ ELEKT. IR BATER.
2512 W. 47th St. — FR. 6-1998
LIETUVI, EIK PAS LIETUVI!

PERKRAUSTYMAI
MOVING
Laidimai — Pilna apdirsdė
ZEMA KAINA
R. SERENAS
2047 W. 67th Pl. WALbrook. 5-8063

MOVING
Apdirsdė perkraustymus
iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRontier 6-1882

SOPHIE BARCUS
RADIOJOS ŠEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmo
dieno iki penktadienio 11-12
val. ryto. Šeštadienį ir sek-
mdienį nuo 8:30 iki 9:30 val.
ryto.

Tel.: HEMlock 4-2473
7159 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

Kurįs su jais buvo atvy-
ko ir Melbourne (Australija)
lietuvių parapijos klebonas kun.
P. Vaseris. Jis pakalbėjo moki-
niams apie Australijos mažuo-
sius lietuviškus ir naujam ben-
drabūčiui statyti įteikė 100 DM.
Iš tolimosios Australijos (iš
Perth) rugsėjo 23 gimnazijon
buvo atvykusi M. Klimaitienė.
Ji labai domėjosi mokyklos pro-
blemomis ir žadėjo painformuo-
ti apie jas Australijos lietu-
vius.

"NAUJENOS" KIEKVIENO
DARBO ŽMOGAUS
DRAUGAS IR BICIULIS

A. A.
DR. PETRUI DAUŽVARDŽIUI
Lietuvos Generaliniam Konsului Chicagoje
mirus, skausmo valandoje jo žmoną Juzę ir
šeimą nuoširdžiai užjaučia ir kartu liūdi
Garsaus Vardo Lietuvių Draugystė

Lietuvos Respublikos Generaliniam Kon-
sului Chicagoje
A. A.
DR. PETRUI DAUŽVARDŽIUI
mirus,
Jo brangiai žmonai Jozefinai Daužvardienei
ir artimiesiems reiškia nuoširdžią užuojautą
ir kartu liūdi
Chicago Lietuvių Taryba

Lietuvos Generaliniam Konsului
A. A.
DR. PETRUI DAUŽVARDŽIUI
mirus, J. Daužvardienei, sūnui, giminėms ir
artimiesiems nuoširdžią užuojautą reiškia ir
kartu liūdi
JAV Lietuvių Bendruomenės
Vidurio Vakarų Apygardos
Valdyba

A. A.
LOUIS ŽALIS
Gyv. 8533 So. Karlov Ave.
Mirė 1971 m. spalio 2 d., 12:30 val. popiet, sulaukęs 77 metų am-
žiaus. Gimęs Lietuvoje, Skudutiškių par.
Amerikoje išgyveno 61 metus.
Paliko nuliūdę: dukte Mildred Žalis, brolio sūnus kunigas Cle-
ment Žalis ir kiti giminės.
Kūnas pašarvotas Lack - Lackawicz koplyčioje, 2424 W. 69 St.
Trečiadienį, spalio 6 dieną, 9:15 val. bus lydimas iš koplyčios
į Sv. Kryžiaus parapijos kapines, o po gedulingų pamaldų bus laido-
jamas Lietuvių Tautinėse kapinėse.
Visi a. a. Louis Žalio giminės, draugai ir pažįstami nuoširdžiai
kviečiami dalyvauti laidojime ir suteikti jam paskutinį patarnavimą
ir atsisveikinti.
Nuliūdę lieka:
Duktė, brolio sūnus ir kiti giminės.
Laidotuvių Direktoriai Steponas C. Lack ir Sūnūs. Tel. 737-1213.

Dvejų Metų Mirties Sukaktis
A. A.
SIMONAS RAKAUSKAS
Gyvenęs Beverly Shores, Indiana
Mirė 1969 metų spalio mėn. 5 dieną, sulaukęs senatvės. Gimė
Lietuvoje, Mažeikių aps., Vieksnių valsčiuje, Čekų kaime.
Amerikoje išgyveno 62 metus.
Palaidotas Lietuvių Tautinėse kapinėse.
Pasiliko labai nuliūdusi žmona Ona, gimusi Simonavičiūtė, dukte
Ann Stevens, žentas Michael, 2 sūnūs: Simonas ir marti Elaine, ir
James, marti Lillian; marti Geraldine Royce, 9 anūkai, 13 proanūkų;
sesuo Eve Rackas ir šeima; brolis James Rakauskas su šeima, ir kiti
giminės, draugai bei pažįstami.
Prašome visus giminės ir pažįstamus metinės sukakties proga ge-
ru žodžiu ir gražiomis mintimis prisiminti labai nuoširdų vyrą, šeimos
tėvą ir gerą lietuvi.
Nuliūdę lieka:
Žmona, dukte, sūnūs, marčios, žentas, anūakai
ir proanūakai.

PLEASE
BE
CAREFUL!
Only you
can prevent
forest fires!
REMĖKITE TUOS BIZNIERIUS,
KURIE GARSINASI
"NAUJIESE"

GELININKAS
(PUTRAMENTAS)
Linksmumo arba liūdesio valandoje
gražiausias gėlės ir vainikai antka-
pių papuošimui ir sezoninės
kapams gėlės.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

GUŽAUSKŲ
GELES VISOMS PROGOMS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PETKUS
TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME
2533 W. 71st Street
Telef.: GROvehill 6-2345-6
1410 So. 50th Ave., Cicero
Telef.: TOWNhall 3-2108-9
TRYS MODERNIŠKOS KOPLYČIOS
AIKŠTE AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

Laidotuvių Direktoriai
MAŽEIK & EVANS
6845 SO. WESTERN AVE.
TRYS MODERNIŠKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS
MAŠINOMS VIETA
REpublic 7-8600 REpublic 7-8601

EUDEIKIS
SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA
LAIDOTUVIŲ DIREKTORIAI:
DOVYDAS P. GAIDAS GERALDAS F. DAIMID
4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: YARDS 7-1741 - 1742
4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440
MODERNIŠKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Associacijų
AMBULANCE
PATARNAVI-
MAS DIENA
IR NAKTĮ
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE

ANTANAS M. PHILLIPS
3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YARDS 7-3401

BUTKUS - VASAITIS
1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1003

PETRAS BIELIUNAS
4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS
3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YARDS 7-1138-1139

STEP. C. LACK IR SŪNŲ
(LACKAWICZ)
2424 WEST 69th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginea 7-6672

P. J. RIDIKAS
3354 So. HALSTED STREET Phone: YARDS 7-1911

LEONARD BUKAUSKAS IR SŪNUS
10821 So. MICHIGAN AVE. Phone Commodore 4-2228
649 EAST 162nd ST. Phone Commodore 4-2228
South Holland, Illinois

ARTEJANCIAME NAUJIENŲ BANKETE VITALIS ŽUKAUSKAS

SEKMADIENI, ŠIŲ METŲ SPALIO 31 D., LINKSMINS SVEČIUS
BANKETAS VYKS VFW SALEJE, 7254 W. 63rd ST.

Vakarienė su kokteiliu \$8.00 asmeniui.

Sokiama gro George Joniko orkestras.

Vietas rezervuoti prašome raštu Naujienoms (1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba telefonu: HA 1-6100.

Pradžia 4:00 val. po pietų.

Kviečiame visus iš anksto užsisakyti vietas artėjančiam

NAUJIENŲ BANKETE

Geraširdžiai turėtų būti atsargesni

Adomas Vaitkevičius, ilgiametis Chicago ir jos priemiesčių gyventojas, visą savo gyvenimą buvo geraširdis lietuvis. Išalkusį jis pamaitindavo, sušalusį sušildydavo, o apdriskusį labai dažnai apmaldavo. Šių gerų lietuvių savumų jis laikėsi viso savo gyvenimą, nenorėdamas jų atsisakyti ir šiandien, sulaukęs 80 metų amžiaus ir laimingai per juos persirites.

Anksčiau Vaitkevičiai kurį laiką gyveno Chicagoje, bet jau didokas metų skaičius, kai jiedu įsigijo dviejų aukštų namą Summite, vakariniame Chicago priemiestyje. Ten oras daug geresnis ir gyvenimas žymiai ramnesnis.

Pirmąjį aukštą Vaitkevičiai išnuomavo ramiems žmonėms, o antrame aukšte ilgus metus gyveno Vaitkevičius su žmona. Prieš porą metų žmonai mirus, Adomas dabar našliauja, bet jis pasiliko ir toliau gyventi savyje name. Pradžioje buvo skaudu ir sunku, bet vėliau jis apiprato su vienviete. Jis žinojo, kad niekur geriau jis nesijaus. Savame name jis žinojo visus užkampius.

Praeitą savaitę seno Vaitkevičiaus ramybę suardė gera jo širdis. Jam pagailo beveik prieš jį namų rastos "nualpusios" moteriškos, o vėliau tas galė-

sys buvo priežastimi labai nemalonių išgyvenimų.

Nelaimė Vaitkevičių ištiko visai nelaukiamai ir paprastai. Summit gatvėje, beveik visai prie Vaitkevičiaus dviejų aukštų namo, jis pastebėjo apalpusią moteriškę. Jos širdis buvo taip suspausta, kad ji negalėjo judėti. Ji buvo išbalusi, visai negalėjo pasitraukti nuo vartelių stulpo. Jeigu būtų pasitraukusi, tai būtų sudėris. Vaitkevičiui nekilo mintis, kaip ji gali laikytis išsikibusi. Kai užėina silpnas, tai jis paliečia ir rankas, ne vien kojas. Pagalbos prašantis josios veidas atkreipė praeinančio Vaitkevičiaus dėmesį.

— Padėk tamsta man, — labai silpnu balsu paprašė moteriškė. — Skausmai man taip smarkiai suspaudė krūtį, kad negaliu pajudėti. Man reikalingas kelių minučių poilsis...

— Kuo aš tau galėčiau padėti? — paklausė senukas nepažįstamas.

— Man būtinai reikalingas lašelės vandens... Gal kiek atsigaučiu... Mano širdis silpnėja...

— To tai aš tau tuojau atnešiu, — tarė Vaitkevičius ir rengėsi skubėti.

— Bet man labiau reikalingas kelių minučių poilsis... Čia gatvėje nepatogu išsitiesti...

— Ar nori užleisti pas mane ir atsigauti? — paklausė geraširdis lietuvis nepažįstamąjį.

— Jai tikėtai to ir tereikėjo. Ji padėjo Vaitkevičiui ir tuojau iškibo į jo rankovę. Senukas nei nepajuto, kai ji, žingsniuodama į koją, priartėjo prie Vaitkevičiaus namų.

Pats Vaitkevičius susirūpino, kaip jis užves į antrą aukštą apalpusią 50 metų moteriškę. Jeigu ji, eidama lygiu šaligatviu, apalpo, tai kaip ji užlips į antrą aukštą tokiais staciais laiptais?

Pasirodė, kad jo rūpestis buvo bereikalingas. "Apalpusioji" viena ranka išsikabino į pasienio atramą, o antra ranka atsisėmė į senuką. Pamažu žingsniuodama, jiedu nejuokiomis lipo viršun. Nespėjo Vaitkevičius, kiek pirmą užlipęs, dar durų atidaryti, nepažįstamoji jau buvo viršuje, išsikibusi vien tik į senuko skverną.

Vaitkevičius įsivedė nepažįstamąją į vidų, pasodino ir atnešė šalto vandens stiklą. Moteriškė vandenį tuojau išgėrė, bet jis stiprybės jai nesugrąžino. Ji tebesijautė blogai ir paprašė vietos išsitiesti, bent kelioms minutėms...

(Bus daugiau)

IŠ CHICAGOS IR APYLINKIŲ

Trijų dienų rekordas

Rugsėjo paskutinioji ir spalio pirmosios dvi dienos "muše" rekordus iš eilės pasiekdamas temperatūros dvi dienas po 92 ir trečiąją dieną 91 laipsnį aukščiau nulio. Senasis spalio 1 dienos rekordas iki šiol tebebuvo iš 1952 ir 1969 metų, būtent 86 laipsniai. Bet sekmadienis, spalio 3 diena šiame toli atsiliko nuo rekordo: 1963 metų spalio 3 diena temperatūra buvo 94 laipsniai. Praeitą sekmadienį temperatūra vos besiekė 73 laipsnius.

ŽVAIGŽDĖS SCENOJE

Geras scenos veikėjas yra pirmoji salyga sėkmingam teatro pradžiui. Jis išsklaido mėgėjų ir žvaigždės, išaugina abejingą publiką nuolatiniams mėsėjais, kurie drausmę su artistais per gyvenimo scenos burto žavesį. Arčiau teatro sezoniui, jau dabar reikia rinkti veikalus. Naujienose yra galimybė gauti naujausius teatrui leidinius:

Antanas Rūkas, VEIKALAI SCENAI Gražiai išleista, kietas drobės viršelis, 180 psl. knyga. Jūs du vaidinimai — "Rūbulis ir Dundulis" 3 veiksmų linksma nutikimas tain net "Svaloniui Salis" 5 veiksmų vaidinimas launimui ir suaugusiems. Kaina 4 dol. Puikne leidinis kiekvienam knygos mėgėjui.

Anatolijus Kairio trys knygos: VIŠČIUKŲ ŪKIS, 3 veiksmų satyrinė komedija, premituota Chicagoose Darbuotojų Seose, kietais viršeliais, kaina 1.00 dol.

DIAGNOZė, 3 veiksmų komedija iš lietuvių gyvenimo Amerikoje. 150 psl., kaina 1.00 dol.

LAISVĖS MEDIS, 4 v. istorinė pjesė. 120 psl., kaina 1.00 dol.

Tenul ir kiti scenos veikaliai būna aktyvūs gyvuoti esančioms scenos mėgėjų grupėms ir impulsu naujiems vaidinimams. Kad lietuviškas žodis, pagaliai ir didingai išstaktas scenose, liktu gyvas Lietuvos ainiu kalboje ir širdyse.

NAUJIENOS,
1739 So. HALSTED STREET,
CHICAGO, ILL. 60608

Medicare 8 doleriais padidins įmokėjimus

Kam iš medicare gaunantių po sausio 1 dienos ateinančių metų teks eiti į ligoninę, turės įžanginį įmokėjimą mokėti 8 doleriais daugiau — vietoje \$60, kaip dabar yra įmokama, teks mokėti \$68. Sveikatos, svietimo ir gerovės sekretorius Elliot Richardson pareiškė, kad pakėlimas buvęs reikalingas, kadangi ligoninės išlaidos vėl žymiai pakilusios, tiek, kad medicare gaunantiųjų pavavinimas ligoninėje bendrai išeinąs po \$800...

CTA šoferis padėjo sugauti 3 plėšikus

Du policijos patruliai važiuodami Harrison gatve ties Independence bulvaru išgirdo kelis šūvus ir pamatė iš gazoninio stoties išbėgant tris jaunos vyrus, kurie susėdė į Kentucky lentelę turintį automobilį leido si skubiai važiuoti. Policininkai pradėjo juos vyti, bet jų 87,000 mylių suvažinčjęs automobilis staiga sustojo.

Pasitaikė arti važiuojęs, tar nybos valandas baigęs CTA šoferis Kelvin Redmond, 25 kuris policininkams pasisilė plėšikų automobilį sekti, kol bus pašauktas kitas policijos skvadas. Besivydams Redmond pastebėjo kitą policijos patrulį ir jiems parodė automobilį su Kentucky lentele. Plėšikai buvo pralenkti tik iš Eisenhower greitkelio įsukę į Dan Ryan. Visi trys buvo ginkluoti. Jie apšaudė gazoninio stoties tarnautoją, kurs plėšikų išsigandęs bandė nuo jų pabėgti. Sumintieji atvažiuo iš Lexington, Kentucky.

Be to, sumiti du čekigaiskiai plėšikai David Sanders 31 ir Jam Woods 23, kurie prieš savaitę laiko nušovė policininką William Johnsoną, kaip patys prisipažino, norėdami gauti pinigų heroinui pirkti.

Johnson yra penktas šiame nušautas policininkas.

TRUMPAI

— Dr. K. Bobelis ir žmona Dalia Liet. Gen. Konsulo A. e. rekordus iš eilės pasiekdamas temperatūros dvi dienas po 92 ir trečiąją dieną 91 laipsnį aukščiau nulio. Senasis spalio 1 dienos rekordas iki šiol tebebuvo iš 1952 ir 1969 metų, būtent 86 laipsniai. Bet sekmadienis, spalio 3 diena šiame toli atsiliko nuo rekordo: 1963 metų spalio 3 diena temperatūra buvo 94 laipsniai. Praeitą sekmadienį temperatūra vos besiekė 73 laipsnius.

— New World praneša: Ralph G. Newman, Linkolno ekspertas mokslininkas, Chicago viešosios bibliotekos direktorių tarybos prezidentas, kitą trečiadienį spalio 13 d. dalyvaus Arts and Letters League mitinge Balzeko Lietuvių Kultūros Muziejuje, kur pasakys kalbą tema "Abraomas Linkolnas savamokslis". Muziejuje bus išstatyti parodai retų Linkolno dokumentų, fotografijų ir laiškų. Nuo 8 val. vakaro prasidės priėmimas.

— Dr. V. Tauras išvyko 3 savaitėmis atostogų. Grįš spalio 25 d. Ligoniai, esant reikalui, gali kreiptis į dr. P. Strimaitį.

— Skėmos ir Astrausko vaidinimai, praėita šeštadienį vaidinti Chicago Menėje, praėjo labai gerai. Žiūrovų prisirinko žymiai daugiau, negu ankstyvesniuose vaidinimuose. Šiomis dienomis Naujienose bus paskelbtas vaidinimų vertinimas.

— Jėzuitų namuose lošančioms šachmatininkams kludo gretimame name triukšmaujančiai ir tarp savęs neprausta burniškai besikolijojantieji vaikozai.

— Apie 10 valandą vakaro organizuota vaikėžų gausa su stabdė S. Western Ave. trafiką. Vienas po kito 55ta gatvė įėjo nekreipdami dėmesio į raudoną šviesą. Automobilistai būtų galėję juos sutrenkti. Gage Parkas darosi netvarkingas.

HELP WANTED — MALE
Darbininkų Reikia
STOCK ROOM MAN
Light clean work packaging printed materials.
Excellent employee benefits.
NATIONAL DAIRY CO.
111 No. CANAL
FR 2-3156

HELP WANTED — FEMALE
Darbininkų Reikia
SWITCHBOARD OPERATOR
EXP. AGE 25-45.
Must type. Various other clerical duties. Fenced parking. Air cond. Congenial office of Electrical Mgr.
Phone Mr. ROBERTS
722-1903 for appt.

SECRETARY
Our management consultant firm seeks exp. secretary w. polished typing & shorthand & office skills. Should be good organizer, enjoy a busy schedule. College background preferred. Good salary & benefit program, incl. profit sharing. Call 726-8730
MR. MAXWELL

RENTING IN GENERAL
Nuomos
ISNUOMOJAMAS 5 kambarių butas 1-mam aukšte, gazo pečiai šildymas suaugusiems, \$70 per mėnesį.
3425 So. EMERALD AVE.
Susitarimui skambinti 582-6284.

ISNUOMOJAMA graži patalpa įstaigai ar krautuviui prie 69-tos ir Campbell.
776-7952

— Iš tos pačios nuostatų nesilaikančios gaujos išsiskyrė keli jaunuoliai ir pradėjo kabintis prie greta gazoninę parduvinęjančių tarnautojų. Juos suvaldė vieno tarnautojo laiku paimtas geležinis vamzdis. Triukšmaujančiai paskubomis paspruko į rytus. Gage Parkui reikės daugiau policijos galvas keliančioms gaujoms suvaldyti.

— Vet. Dr. Alfonsas Kalvaitis staiga savo namuose mirė rugsėjo mėn. 24 d. Augusta Maine, kur nuolatos gyveno. Palaidotas Bostone, Forest Hill kapinėse. Nuliūdę liko našlė Marija ir sūnus Algis. Kalvaitis.

— Renkime savo asmenybę sėkmingai apsaugai nuo sklerozės — 332 Alvido radijo paskaita šį ketvirtadienį, spalio 7 d., 11 v. r. Sophie Barcus Radijo šeimos valandoj.

— Pedagoginis Lituanistikos Institutas išleido atskiromis knygomis istoriko Vincento Liulevičiaus tris studijas: Emigracijos priežastys, Amerikos lietuvių kultūriniai laimėjimai ir Iš evijia Lietuvos atkūrimo darbe. Instituto direktorius yra Domas Velička.

— Pvt. James R. Gabrys iš Čikagos pietvakarių apylinkės baigė jauno kareivio apmokymą Fort Polk armijos bazėje, Luiziano valstijoje.

— Dee Rumczikas yra Mc Kiernan parko sporto instruktorė ir sporto aikščių priežiūrtoja. Ji globoja, moko ir pradeda rungtynes tarp apylinkės sporto organizacijų bei komandų.

— Helen Pius vadovaus lietuviškos kalėdinės eglutės puošmenų gamybos kursams, kurie prasidės lapkričio 5 d., 7:30 val. vak. Balzeko Lietuvių Kultūros muziejuje ir bus to mėnesio penktadieniais. Frank Zapolis lietuvių tautinio meno ir rankdarbių žinovas bei puoselėtojas kasmet prieš Kalėdas su ruošia tų puošmenų parodas, paskirdamas ir suorganizuodamas laimėtojų premijas. Užsiregistruoti į kursus galima atsilankant į muziejų darbo valandomis arba telef. 847-2441.

— Naujienų Sukaktuvinis Banketas su programa ir šokiais įvyks š. m. spalio 31 d., sekmadienį, 4 val. p. v. F. V. salėje, 7254 W. 63rd St., Argo, Ill. Visa lietuviška visuomenė maloniai yra kviečiama dalyvauti. Dėl rezervacijų prašoma rašyti Naujienas, 1739 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608 arba skambinti HA 1-6100. Vakarienė su kokteiliu \$8.00 asmeniui.

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
REAL ESTATE FOR SALE
Namai, Žemė — Pardavimui
PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ŽEMAIMS NUOSIMČIAIS MENESINIAIS ISSIMOKEJIMAIMS
DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITE SI
MUTUAL FEDERAL SAVINGS
PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas
2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS
NAMŲ VALDYMAS — NOTARIATAS — VERTIMAI
[VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMO AGENTŲRA]
J. BACEVIČIUS — BELL REALTY
INCOME TAX SERVICE
6455 So. Kedzie Ave. — PROspect 8-2233

BUTŲ NUOMAVIMAS. Įvairūs draudimai
BALYS BUDRAITIS
BUD'S REAL ESTATE
4307 So. KEDZIE, CHICAGO
TEL. — 254-5551
4936 — 15th St., Cicero
Tel. 652-1202

2 BEDROOM HOME, 2 car garage. Forced air heat, central air condition, many extras. Bogan area. St. Thomas Moore church. By owner with appointment only. Tel. 434-1379.

A. & L. INSURANCE & REALTY
A. LAURAITIS
INCOME TAX
4645 So. ASHLAND AVE.
LA 3-8775
(Currency Exchange įstaigai)
Pigūs automobilių draudimai.

HOME INSURANCE
Call: Frank Zapolski
3208 1/2 W. 95th St.
GA 4-8654
State Farm Fire and Casualty Company

TERRA
Brangenybės, Laikrodžiai, Bovanos visoms progoms.
3237 WEST 63rd ST., CHICAGO
Telef. 434-4660

SIUNTINIAI I LIUVĄ
ir kitus kraštus
P. NEDZIMSKAS, 4088 Ashland,
Chicago, Ill. 60632. Tel. YA 7-6980

A. TVERAS
LAIKRODŽIAI IR BRANGENYBES
Pardavimas ir Taisymas
2646 WEST 69th STREET
Tel.: REPUBLIC 7-1941

K. ERINGIS
CALIFORNIA SUPER SERVICE
Taisomi auto motorai, stabdžiai, tune-ups ir t. t.
4824 So. CALIFORNIA AVE.
CHICAGO, ILL. TEL. VI 7-9327

♦ Tauragės Klubas kviečia visus atsilankyti į rengiamą linkmeną šokių vakarą spalio 16 dieną 7:30 val. vak. Marquette salėje, 6908 So. Western Ave. Gros geras K. Ramnausko orkestras. Įžanga 1.50 dol. (Pr.).

♦ LB Dramos studija pradeda darbą. Šį trečiadienį, spalio 6 dieną, 7 val. vakare, Jaunimo Centre šaukiamas pirmas LB Dramos studijos lankytojų seėjimas. Maloniai kviečiami ateiti praėjusių metų lankytojai ir norintieji naujai įstoti, ne jaunesni 15 metų. LB Dramos studija veda LB Kultūros Fondas, o finansinį išlaikymą teikia Lietuvių Fondas. Gerb. Tėvai, malonėkite savo jaunimui priminti, jei jis nepastebėtų šio pranešimo. Už studiją mokėti nereikia. Taigi, trečiadienį, spalio 6 d. 7 val. vak. Jaunimo Centre renkamės naujam darbo sezonui. Šiais metais Dramos studijoje dėstyti maloniai sutiko Živilė Numgaudaitė, Marijos Aukšt. mokyklos dramų mokytoja.

LB Kultūros Fondas

PIRKITE BE BAIMĖS
3 BUTAI IR BIZNIO PATALPA. Tvirtas namas, aluminium langai, platus lotas. Artima vieta Marquette Parke. \$17,600.
2 AUKŠTŲ MŪRINIS NAMAS, apie \$17,000 pajamų metams. Tvarkingai prižiūrėtas, saugioji vieta. Rūpintis pirkėjui, vertas \$47,000.
7 KAMBARIŲ SVIESIŲ PLYTŲ MŪRAS. Ceramic virtuvė ir vonia. Gazo šildymas. Garazas. Blokas nuo California. Marquette Parke. \$26,500.
2 BUTŲ 15 M. MŪRAS, 2 po 4½. Išbaigtas rūšys. Didelis garazas. 2 gazo šildymai. Arti mūsų. \$39,600.
4 BUTŲ gražus mūras ir 4 auto mūro garazas. Naujas gazo šildymas. Aluminium langai. Prie Maria High. — \$42,700.
SKLYPAS 30' su garžu prie Marquette Parke. — \$10,500.
9 KAMBARIŲ MŪRAS. Patogji vieta, rami gatvė, arti parko. \$18,950.

Valdis Real Estate
7051 So. Washtenaw Ave. RE 7-7200

2 PO 4 MŪRINIS, sklepas ir pastogė, centrinis šildymas, garazas, Brighton Parke.
2 PO 5 MEDINIS ir šalia tuščias sklypas. 41-ma ir Campbell.
PUKUS BUNGALOW. Irengtas sklepas, garazas. Tuoj galima užimti. 77-ta prie California Ave.
MAISTO KRAUTUVE ir 2 butai Brighton Parke.
3 BUTAI ir biznio patalpa Marquette Parke.
VALGYKLA su namu ir visais trenčimais. Judri vieta.

ŠIMAITIS REALTY
2951 WEST 63 STREET
— 436-7878

6 BUTŲ MŪRINIS, gerame stovyje, platus sklypas, geros pajamos. 54 ir Damen apylinkė. — \$38,000.
LABAI GERAS 10 butų mūras. 2 automobilių mūro garazas, Marquette Parke. — Tik \$89,000.
10 BUTŲ mūras, alum. langai, šil. gazu. Garazas, pastatas. Apylinkė 62-ra ir Talman. Tik \$79,500.
1½ AUKŠTO 12 metų mūrinis, šiluma gazu, centrinis vėsinimas, gražiai irengtas rūšys. 2 auto garazas, beveik dvigubas sklypas. Apylinkė 47-tos ir Pulaski. \$37,500.
2 PO 5 MŪRINIS. Nauja šiluma gazu, aluminium langai, 2 automobilių garazas, Marquette Parke. — Tik \$28,900.

NERIS REAL ESTATE
3009 WEST 63rd STREET
Tel.: 471-0321

JACKSON PARK HIGHLAND.
15 room 3 story brick home. 5 large bedrooms, 4 full baths, large kitchen, full finished basement, 2 car garage with quarters, lot 150x135' with greenhouse. High 40's.
Call Mr. MEADE
548-5556

NORRIDGE PRIEMIESTYJE
Puikūs 2 butų mūras, užsakymui statytas. Abu butai su miegamais. Didelis virtuvės su imonuotomis krosnimis ir oro vėsinimu. Atskiros šildymo sistemos. Skambinkite MARCICI & CO.
889-6077

FOR SALE BY OWNER
Modern 2 bedroom brick. Full basement. Beautiful side-drive with new 2 car garage. Vicinity 79th & Pulaski. Owner moving to California. Must sacrifice.
Call PR 9-4353.
Leave name and number.

BUILDERS AND CONTRACTORS
Namų Statyba ir Remontas

HEATING CONTRACTOR
Irengiu naujus ir perstatau senus visų rūšių namo apšildymo pečius ir air-conditioning į naujus ir senus namus. Irengiu vandens boilerius ir stogu rinas (gutters). Darbas atliekamas greit, sažiningai ir garantuotai. Apšaukiamai nemokamai. Turiu leidimus dirbti mieste ir užmiestiuose.
DOMAS ŽUKAUSKAS
HEATING & SHEET METAL
4444 So. WESTERN AVE.
CHICAGO, ILL. 60609
TEL.: VI 7-3447

PIRKITE JAV TAUPYMO BONUS

BRIGHTON
SAVINGS AND LOAN ASSOCIATION
HOME LOANS INSURED SAVINGS
Serving the Lithuanian Community 57 years with personal attention
4071 ARCHER AVE. (WEST OF CALIFORNIA AVE.)
CHICAGO, ILLINOIS 60632 — TEL.: LA 3-3248

SIUNTINIAI I LIUVĄ
VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKA
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787
Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, ŠALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

SIUNTINIAI I LIUVĄ
COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.
MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE
2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. — Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. 254-3320
Įvairių prekių pasirinkimas, motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai Certifikatai.
V. VALANTINAS

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujausi kraustymo įrankiai. Ilgų metų patyrimas.
AL NAUJOKAITIS
2022 W. 69 ST. CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

Ilgamečio BALFO pirmininko, prelado J. B. Končiaus knyga
ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS
404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.
Kieti viršeliai \$4,00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siuntusiam siuntinius į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiųsime adresatui, jei pasiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS
1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608